

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: geografie

Studijní program: M7503 - Učitelství pro základní školy

Studijní obor: občanská výchova – zeměpis

Fenomén „holandských osad“ na území Novopacka
Phenomenon of „Dutch Settlements“
in the Region of Nová Paka

Diplomová práce: 09 – FP – KGE – 04

Autor:

Michal SACHER

Podpis:

Adresa:

Stupná 79

507 82, Pecka

Vedoucí práce: Mgr. Klára Popková, Ph.D.

Konzultant: RNDr. Ivana Pecháčková

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
115	6	8	25	39	7

V Liberci dne: 12. 12. 2008

Zde kopie vyplněného formuláře **Zadání DP**

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne: 12. 12. 2008

Michal SACHER

Poděkování

Mé poděkování patří vedoucímu diplomové práce paní Mgr. Kláře Popkové, PhD. za její trpělivost a vstřícnost a v neposlední řadě za její cenné rady při zpracování tohoto tématu.

Fenomén „holandských osad“ na území Novopacka

SACHER Michal

DP–2008

Vedoucí DP: Mgr. K. Popková, Ph.D.

Anotace:

Diplomová práce je zaměřena na výzkum problematiky rozsáhlé výstavby „holandských osad“ na území Novopacka. Nový typ „fenoménu“, jenž do České republiky zavítal po roce 1989.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část podává celkovou charakteristiku území, turistické vymezení a socioekonomické zázemí regionu Novopacko. Stěžejní kapitola teoretické části mapuje důvody a příčiny vzniku novodobého fenoménu s analýzou dané problematiky.

Praktická část je tvořena interpretací výsledků terénního výzkumu v zájmové oblasti, SWOT analýzou regionu Novopacko a návrhem jednodenního terénního cvičení pro žáky druhého stupně ZŠ.

Phenomenon of „Dutch Settlements in the Region of Nová Paka

Summary:

The thesis focuses on studying the problem posed by extensive construction of Dutch settlements in the Region of Nová Paka. This new type of phenomenon began in the Czech Republic after 1989.

The thesis consists of a theoretical and practical part. The theoretical part describes the general characteristics of the region, tourist areas and the socioeconomic background of the Region of Nová Paka. The key chapter of the theoretical part analyses the given problem and details the reasons and causes resulting in the onset of this modern phenomenon.

The practical part includes an interpretation of results from field research conducted in the area of interest, a SWOT analysis of the Region of Nová Paka, and a proposed one-day educational field trip for middle school students.

Phänomen „der holändischen Siedlungen“ auf dem Gebiet von Nová Paka

Zusammenfassung:

Die Diplomarbeit ist angezielt auf die Forschung von Problematik eines umfangreichen Aufbaus „der holändischen Siedlungen“ auf dem Gebiet von Nová Paka und Umgebung. Neuer Typ „des Phänomenes“, der in die Tschechische Republik nach dem Jahr 1989 einkehrte.

Die Arbeit ist geteilt auf einen theoretischen und einen praktischen Teil. Der theoretischer Teil gibt eine gesamte Bezeichnung vom Gebiet, turistische Definition und sozioökonomische Verhältnisse in der Region Nová Paka. Grundlegendes Kapitel des theoretischen Teiles mappiert Gründe und Ursachen der Entstehung der neuartigen Erscheinung mit einer Analyse der gegebenen Problematik.

Den praktischen Teil bildet Interpretation der Ergebnisse von Terrainforschung in dem Einzugsgebiet, SWOT Analyse der Region Nová Paka und ein Vorschlag von eintägiger Terrainübung für Schüler der Sekundarstufe der Grundschule.

Seznam použitých zkratk

AP – *Arcadian Parc*

ČOV – *čistička odpadních vod*

ČR – *Česká republika*

DP – *diplomová práce*

EU – *Evropská unie*

GIS – *geografické informační systémy*

GV – *Green Valley*

HH – *Happy Hill*

CHKO – *chráněná krajinná oblast*

KPN – *Karkonoski Park Narodowy*

KRNAP – *Krkonošský národní park*

MěÚ – *městský úřad*

NP – *národní park*

NPP – *národní přírodní památka*

NPR – *národní přírodní rezervace*

OÚ – *obecní úřad*

PP – *přírodní památka*

PR – *přírodní rezervace*

Sb. - *sbírka*

s.r.o. – *společnost s ručením omezeným*

st. - *století*

ZŠ - *základní škola*

Obsah

1 ÚVOD	10
2 METODY PRÁCE.....	12
3 CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA OBLASTI.....	13
3.1 Celková charakteristika zájmového území.....	13
3.1.1 Krkonošská oblast	13
3.1.1.1 Geologický vývoj a reliéf	13
3.1.1.2 Vodstvo a srážky	14
3.1.1.3 Historie.....	15
3.1.1.4 Krajina.....	15
3.1.1.5 Turistika	16
3.1.1.6 Současnost.....	16
3.1.2 Oblast Krkonošského podhůří	16
3.1.2.1 Geologický vývoj a reliéf	16
3.1.2.2 Vodstvo a srážky	17
3.1.2.3 Historie.....	17
3.1.2.4 Průmysl	17
3.1.2.5 Turistika	18
3.1.3 Broumovsko	18
3.1.3.1 Geologický vývoj a reliéf	18
3.1.3.2 Vodstvo a srážky	19
3.1.3.3 Historie.....	19
3.1.3.4 Průmysl	19
3.2 Region Novopacko.....	20
3.2.1 Správní členění.....	20
3.2.2 Geologický vývoj a reliéf	20
3.2.3 Vodstvo a srážky	21
3.2.4 Historie.....	21
3.2.5 Průmysl	22
3.2.6 Turistika	22
4 ATRAKTIVITA REGIONŮ.....	23
4.1 Turistické oblasti.....	23
4.1.1 Podzvičinsko	24
4.1.2 Kladské Pomezí.....	24
4.2 Dominantní prvky krajiny	25
4.3 Přírodní památky	27
4.3.1 Stupná.....	27
4.3.2 Stárkov	28
4.4 Kulturní památky	30
4.5 Mimoregionální turistické cíle	32
5 SOCIOEKONOMICKÉ ZÁZEMÍ VE STUPNÉ A STÁRKOVĚ	34
5.1 Historický vývoj.....	34
5.1.1 Stupná.....	34
5.1.2 Stárkov	35
5.2 Technická vybavenost.....	35
5.2.1 Domovní fond	35
5.2.2 Dopravní infrastruktura	36
5.2.3 Technická infrastruktura.....	36
5.3 Obyvatelstvo	37
5.4 Sociální zázemí	38
5.4.1 Školství.....	38

5.4.2 Zdravotní a sociální péče.....	38
5.4.3 Obchody a služby	38
5.4.4 Kulturní vyžití	39
5.4.5 Sportovní vyžití	39
5.5 Hospodářství	40
5.6 Cestovní ruch	40
5.7 Shrnutí	41
6 FENOMÉN „HOLANDSKÝCH OSAD“	42
6.1 Historické souvislosti	42
6.2 Projekt „Acadian Parc“ a „Green Valley“	44
6.2.1 Prvotní myšlenka	44
6.2.1.1 „Arcadian Parc“	45
6.2.1.2 „Green Valley“	45
6.2.2 Legislativa	45
6.2.3 Plánování a realizace projektů	47
6.2.4 Výstavba „Arcadian Parc“ a „Green Valley“	49
6.3 Stav po roce 2006.....	51
6.3.1 Reálná podoba projektů a jejich fungování	52
6.3.1.1 „Arcadian Parc“ Stupná	52
6.3.1.2 „Green Valley“ Stárkov	53
6.3.1.3 Celkové posouzení	54
6.3.2 Plány do budoucna	55
6.3.3 Lokality s obdobnou zástavbou v rámci ČR.....	57
6.3.4 Celkový přínos výstavby „Arcadian Parc“ a „Green Valley“	60
6.4 Důvody a příčiny vzniku fenoménu „holandských osad“	62
7 TERÉNNÍ PRŮZKUM LOKALIT „ARCADIAN PARC“ A „GREEN VALLEY“	64
7.1 Vyhodnocení	65
7.2 Zhodnocení.....	78
8 SWOT analýza Novopacko	79
8.1 Úvod.....	79
8.2 Komplexní SWOT analýza Novopacko	79
8.3 Souhrnná SWOT analýza Novopacko.....	87
8.4 Závěrečné zhodnocení.....	92
9 ZÁVĚR	93
10 POUŽITÉ ZDROJE	95
10.1 Seznam použité literatury	95
10.2 Elektronické zdroje	95

1 ÚVOD

Po roce 1989 se v České republice (dále jen ČR) objevil nový „fenomén“ v podobě rozsáhlé výstavby rekreačních objektů v jedné lokalitě tzv. „holandských osad“. Uspořádáním a fungováním působící jako zcela soběstačné a izolované vesnice se pozvolna stávaly součástí krajiny českého venkova.

Do podvědomí široké veřejnosti se dostal novodobý „fenomén“ zejména pro spojitost s holandskými investory, kteří obdobné projekty realizují, a klientelou, jež se zde rekreuje.

Cílem diplomové práce (dále jen DP) bylo vytvoření celkové analýzy týkající se dané problematiky na Novopacku, resp. v rámci celého Podkrkonoší. Hlavním úkolem bylo nalezení důvodů a příčin vzniku „fenoménu holandských osad“. Na základě výskytu obdobného jevu v oblasti Broumovska byla vytipována obec Stárkov jako srovnávací lokalita pro danou problematiku.

Práce je rozčleněna do devíti kapitol. V první a druhé kapitole jsou nastíněny cíle a úkoly DP, metody a postupy práce při analýze dané problematiky.

Třetí kapitola podává celkovou charakteristiku zájmové oblasti – Krkonoše, Podkrkonoší, Broumovsko a regionu Novopacko.

Čtvrtá kapitola hodnotí zájmové oblasti z hlediska atraktivity po stránce přírodní a kulturní.

Pátá kapitola charakterizuje oblasti z hlediska socioekonomického zázemí. Poukazuje na historický vývoj, technickou vybavenost, sociální zázemí a hospodářství zkoumaných lokalit. Věnuje se také otázce cestovního ruchu.

Šestá kapitola analyzuje problematiku „fenoménu holandských osad“. Uvádí historické souvislosti, představuje zkoumané lokality „Arcadian Parc Stupná“ (dále jen „AP“) ve Stupné a Green Valley (dále jen „GV“) ve Stárkově. V závěru analyzuje důvody a příčiny vzniku „fenoménu“.

Sedmá kapitola seznamuje s výsledky terénního průzkumu, jenž zjišťoval názory obyvatel zájmového území na danou problematiku.

V osmá kapitola je tvořena SWOT analýzou regionu Novopacko, jež vznikla na základě analýzy zájmového území a výsledků terénního průzkumu.

Závěr práce uvádí souhrn základních důvodů a příčin vzniku „fenoménu“. Poukazuje na rostoucí tendenci a případná rizika.

Součástí DP je přílohová část (terénní cvičení, mapy, fotografie), jejíž nejdůležitější část tvoří terénní cvičení zaměřeno na zkoumané území pro žáky druhého stupně ZŠ (příloha č. 1) a mapový výstup zahrnující lokality s výskytem obdobného jevu.

Práce vznikla na základě autorova zájmu o danou problematiku od samého počátku vzniku „fenoménu“. Největší roli při výběru tématu sehrál bezprostřední kontakt s tímto jevem. Autor pochází přímo ze Stupné a mohl problematiku dostatečně mapovat.

2 METODY PRÁCE

V průběhu zpracovávání tématu DP byly použity níže uvedené metody a postupy:

1) Dostupnost zdrojů

Na začátku byl proveden průzkum dostupných zdrojů týkajících se dané problematiky (WWW stránky, literatura, noviny, časopisy).

2) Analýza dostupných zdrojů

Na základě studia materiálů z dostupných zdrojů byla podána celková charakteristika zájmového území a vyvození základních důvodů a příčin vzniku zkoumaného jevu.

3) Terénní průzkum

Na základě dotazníkového šetření, popř. rozhovoru byly zjišťovány názory obyvatel zájmové území na danou problematiku.

4) SWOT analýza

Sestavení SWOT analýzy probíhalo na základě syntézy získaných poznatků studia dostupných materiálů a výsledků dotazníkového šetření.

5) Terénní cvičení

V souvislosti se zkoumaným jevem bylo navrženo terénní cvičení pro žáky druhého stupně ZŠ. Jeho návrh se opíral o výsledky analýzy zkoumaného jevu a autorovu znalost okolí.

6) Mapové výstupy

Tvorbě mapových výstupů předcházelo studium literatury zabývající se tématem GIS a následné zpracování softwarem ArcMap 9.2.

3 CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Kapitola je věnována celkovému vymezení území, které je spjato s problematikou masivní výstavby rekreačních objektů na Novopacku, potažmo v Podkrkonoší. Jedná se o poměrně rozsáhlé území spadající do působnosti Královéhradeckého kraje. Typizace území proběhla na základě zkoumaných jevů spjatých s danou problematikou.

Pro zkoumání oblasti s výskytem obdobné problematiky byla vytipována oblast Broumovska, resp. katastrální území obce Stárkov. Z tohoto důvodu je zde uvedena její celková charakteristika.

3.1 Celková charakteristika zájmového území

Z hlediska administrativního členění ČR jde o region ležící na severu území Královéhradeckého kraje, resp. na území okresu Jičín.

Zkoumané území je součástí Českého masivu. Zahrnuje střední část Krkonoško-jesenické subprovincie a částečně severní část České tabule. Z krkonošské oblasti sem náleží celky Krkonoše a Krkonošské podhůří. Svoji východní částí zde zasahuje oblast Severočeské tabule celkem Jičínské pahorkatiny.

3.1.1 Krkonošská oblast

3.1.1.1 Geologický vývoj a reliéf

Nejvyšší pohoří v České republice, jehož hlavní hřbet tvoří státní hranici s Polskem. Přibližně 36 km dlouhé pohoří se táhne od severozápadu na jihovýchod. Od Jizerských hor je dělí Novosvětské sedlo (889 m) a od Broumovské vrchoviny Libavské sedlo (529 m).

Krkonoše patří k hercynským pohořím vyvrásněným v prvohorách, zhruba před 600 milióny lety. Vývoj současného reliéfu Krkonoš lze sledovat přibližně od poloviny třetihor. Ve čtvrtohorách se působením mrazu, ledu a střídáním teplot

na hřebenech objevují žulové skalní útvary¹, na svazích vznikají mrazové sruby nebo kamenná moře. V teplejším a na srážky bohatém klimatu doby poledové vznikla na plošinách zarovnaných povrchů rozsáhlá rašeliniště.² (Dvořák, 1996)

Velice členitý reliéf Krkonoš se dělí na Krkonošské hřbety (Sněžka - 1602 m, Vysoké Kolo - 1503 m), Krkonošské rozsochy (Planina - 1196 m, Černá hora - 1299 m) a Vrchlabskou vrchovinu (Zlatá vyhlídka - 807 m, Smrčina - 868 m), jejíž území charakterizuje častý výskyt ložisek krystalických vápenců. (Holý, 1994)

Téměř celé území (549.69 km²)³ bylo pro svoji mimořádnou přírodní hodnotu vyhlášeno v roce 1963 Krkonošským národním parkem (KRNP), který společně s Polským národním parkem (KPN) tvoří jedno z největších chráněných území ve střední Evropě. Převážná část (80%) národního parku je pokryta lesem. Převládající dřevinu tvoří smrk. Nejvyšší partie hřbetů pokrývají horské louky s charakteristickými rašeliništi severského typu.

3.1.1.2 Vodstvo a srážky

Hlavními toky v Krkonoších jsou řeky Jizera, Jizerka, Labe, Malé Labe a Úpa. Na jejich tocích se nalézají početné vodopády (např. Pančavský, Horní Úpský, Mumlavský), jež patří mezi oblíbené turistické cíle. Větší jezera přirozeného původu jsou v Krkonoších pouze dvě. (Wielki a Maly Staw). Obě leží na polské straně pohoří. Jedná se o hrazená jezera ledovcového původu.

Na srážky jsou Krkonoše poměrně bohaté. Polohy pod úpatím Krkonoš mají ročně průměrně 700 - 800 mm srážek. Na Sněžce tato hodnota činí již 1227 mm. První sníh napadne ve vyšších polohách často již v září až říjnu, poslední v květnu, ale jsou známy i červnové případy. Mocnost sněhové pokrývky dosahuje v průměru 1-3 metry. Celkově se sněhová pokrývky udržuje v podhůří 70-120 dní, ve středních horských polohách s rekreačními středisky 135-160 a ve vrcholových

¹ obnažená skaliska např. Mužské, Dívčí, Ptačí kameny

² Rašeliniště Mumlavská, Pančavská, Labská louka, Úpské rašeliniště

³ *Základní informace*. [online]. [cit. 20. 3. 2008]. Dostupné z:

<http://www.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=10&id=64&Itemid=60>

partiích přes 180 dní v roce. Hromadění vrstev sněhu na příkrých svazích vede k častému vzniku sněhových lavin. (Dvořák, 1996)

3.1.1.3 Historie

V prvním tisíciletí našeho letopočtu byla oblast Krkonoš pokryta rozsáhlými hvozdy. Ve 13. a 14. století byly Krkonoše poprvé kolonizovány. První písemné zprávy o důlních pracích pocházely již z poloviny 13. století. První kolonizátoři se věnovali především těžbě dřeva a hornictví. V 16. a 17. století dosáhla těžba dřeva největšího rozsahu.

V 17. století vznikla celá řada nových sídelních enkláv. Hospodářská situace nutila obyvatele k rozšiřování chovu dobytka, který se stával hlavním zdrojem obživy. V oblasti horní hranice lesa a nad ní se začalo sklízet seno, poté následovala pastva. První boudy byly zakládány již v první polovině 17. století. Počátkem 19. století bylo na území panství Jilemnice, Vrchlabí a Maršov celkem 1621 bud. (Dvořák, 1996)

3.1.1.4 Krajina

Stav lesa na počátku 18. století byl velmi neutěšený. Ke škodám způsobeným těžbou pro kutnohorské doly se přidružily škody napáchané pastvou. Těžba dřeva pro sklárny a železářny pokračovala. Úspěšně se podařilo nastartovat proces postupného zalesňování.

Výstavba hraničních opevnění před druhou světovou válkou poznamenala krkonošskou přírodu. Byly vysekávány pruhy lesa a kosodřevin. Budovala se síť příjezdových komunikací a zákopů.

Dnešní stav krkonošské přírody je poznamenán zejména dvěma negativními faktory, působícími v posledních desetiletích 20. století. Jedná se o vlivy imisí a intenzivní turistickou zátěž, které působí celoplošně. Imise se začaly viditelně projevovat na konci sedmdesátých let minulého století. Po roce 1991 se imisní situace zlepšila, avšak proces regenerace Krkonoš bude probíhat ještě několik desetiletí. Někde poškození dosáhlo nevratných stavů.

3.1.1.5 Turistika

Od konce 18. století začala uplatňovat pěší turistika. Začaly se budovat boudy sloužící pouze turistickým účelům. Objevily se první komunikace, které doplnily původní síť stezek. Byly budovány i první lanovky spojující turistická centra s vrcholovými partiemi Krkonoš.

V oblasti Krkonoš se zachovala řada staveb typické horské roubené architektury. Folkloristické sbírky a přírodovědné exponáty lze spatřit v muzeích ve Vrchlabí, Jilemnici, Vysokém nad Jizerou a v Trutnově.

3.1.1.6 Současnost

Dnes jsou Krkonoše nejvýznamnější oblastí turistiky v ČR, téměř s celoroční sezónou. Nejvýznamnějšími středisky jsou Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Harrachov, Janské Lázně, Rokytnice nad Jizerou, Svoboda nad Úpou a Benecko.

3.1.2 Oblast Krkonošského podhůří

3.1.2.1 Geologický vývoj a reliéf

Území Podkrkonoší patří do oblasti s velice pestrá geologickou minulostí. V prvohorách rostlo na březích jezer a v bažinách bujné rostlinstvo skládající se z kapradin, stromovitých přesliček, cyklů a plavuní. Díky naplavování zvětralých hornin na padlé kmeny, lze spatřit zbytky zachovalých kmenů nebo otisky listů a větví v okolí Nové Paky a Lázní Běláhoř nebo v okolí Pečky.

Během variského vrásnění prorazila na povrch melafyrová láva s obsahem drahých kamenů – např. oblasti Kozákov, okolí Nové Paky, Levín. Drahým kamenům je věnována expozice v novopacké klenotnici.

V druhohorách bylo území zaplaveno mořem. Na dně se usazovaly rozrušené částice. Hrubší částice se usazovaly poblíž břehů jizerské delty a dnes vytvářejí v prostoru Hruboskalska, Prachova a Turnovska známá pískovcová skalní města Českého ráje.

Zajímavé jsou třetihorní neovulkanity. Nejrozsáhlejší intruze lze spatřit na Mladoboleslavsku a v okolí Mnichova Hradiště. Nejznámější sopečný útvar Trosky nalezneme v Českém ráji.

V Podkrkonoší zaujímá největší část Podkrkonošská pahorkatina (Kumburk – 642 m), jež vyplňuje hlubokou depresi mezi Krkonošemi a Zvičinou. K podkrkonošské pahorkatině přiléhá na jihu Zvičinsko-kocleřovský hřbet (Zvičina - 671 m). Součástí Podkrkonoší je Bělohradská pahorkatina (Záleský vrch - 459 m) se skalními útvary Čertových hradů a Hořický hřbet (Chlum - 449 m). (Stehlíková, 1982)

3.1.2.2 Vodstvo a srážky

Největšími vodními toky celé oblasti jsou Jizera, která odvodňuje většinu Českého ráje a západní Podkrkonoší, Labe, odvodňující střední část Podkrkonošské pahorkatiny a Úpa, jež protéká východním Podkrkonoším.

Z hlediska významu pro turismus lze zmínit i několik rybníků. V Českém ráji jsou to např. Jinolické rybníky, Komárovský rybník u Branžeže, na Bělohradsku a Miletínsku (Pardoubek, Buben) a na Královédvorskú (Netřeba, Stachel).

Jediná údolní nádrž v celé oblasti, Les Království, leží na Labi u Bílé Třemešné. Byla postavena v letech 1911-1915. Patří mezi nejstarší v Čechách.

Z hlediska průměrných teplot a srážek patří region k těm chladnějším. Průměrná roční teplota činí 6-7 °C, v nejvýše položených partiích teplota klesá zhruba o jeden stupeň (5-6 °C). Roční srážkový úhrn se pohybuje mezi 600-800 mm. (Stehlíková, 1982)

3.1.2.3 Historie

Osídlování Podkrkonoší probíhalo poměrně pomalu. Z Krkonoš sem zasahoval hustý lesní porost, jenž zabraňoval pronikání a budování lidských sídel. Kolonizace území se zrychlovala na přelomu 12. a 13. století. Prvními destinacemi bylo Jilemnicko, Novopacko a Semilsko. Posléze následovala kolonizace Trutnovska a Královédvorská.

3.1.2.4 Průmysl

Celé Podkrkonoší patřilo k nejvýznamnějším oblastem textilní výroby. Již v 16. století se objevila plátenická výroba zpracovávající len pěstovaný v podhůří. Rozvíjel se obchod s plátnem, především v Trutnově. V 18. století vznikaly první

manufaktury na výrobu bavlněného zboží (Trutnov, Dvůr Králové nad Labem). Zřejmě největšího rozmachu dosáhl textilní průmysl po druhé světové válce. Vznikly velké společnosti jako např. Texlen nebo Tiba. V dnešní době se význam textilního průmyslu v tomto regionu vytrácí.

3.1.2.5 Turistika

Rozvoj turistiky v Podkrkonoší začal v první polovině 19. stol. Podhůří zůstávalo ve stínu Krkonoš, kam směřovali první turisté. Ti Podkrkonoším spíše procházeli. Za předchůdce turistů lze považovat návštěvníky Šporkových lázní na Kuksu a Anenských lázní v Lázních Běláhrad. Pozornost turistů přitahovaly také podkrkonošské hrady, zvláště Pecka.

Nejvýznamnějším turistickým centrem se stala Zvičina. Návštěvníky lákal výhled na Krkonoše i do vnitrozemí. V letech 1706-1707 zde byl postaven poutní kostelík, jenž dodnes vévodí krajině. (Stehlíková, 1982)

3.1.3 Broumovsko

Broumovsko leží na území Královéhradeckého kraje. Správním centrem oblasti je především Broumov, částečně i Náchod a Trutnov. Broumovsko leží v bohatě členěné krajině mezi Orlickými horami a Krkonošemi.

3.1.3.1 Geologický vývoj a reliéf

Broumovská vrchovina vznikla v oblasti Vnitrosudetské pánve během variského vrásnění. Je budována především kontinentálními prvohorními a druhohorními sedimenty a vulkanity.

Podle geomorfologického členění je území rozděleno do tří podcelků: Meziměstská vrchovina (Ruprechtický Špičák - 880 m), Polická vrchovina (Bor - 827 m) a Žacléřská vrchovina. (Střída, 2002)

Nejvýznamnější oblast regionu tvoří Broumovské stěny a Adršpašsko-teplické skaly⁴. Skalní podloží vystupuje v podobě skalních srubů, skalních stěn a izolovaných skalních věží. Pískovcová skalní města jsou cílem intenzivního cestovního ruchu, turistiky a horolezectví.

⁴ téměř 20 km², nejrozsáhlejší celistvý skalní pískovcový masív v ČR

3.1.3.2 Vodstvo a srážky

Hlavními toky v oblasti jsou řeky Metuje a Stěnova a Úpa. Roční úhrn srážek činí 850-1000 mm. Průměrná roční teplota se pohybuje od 5 do 6 °C.

Turisticky a rekreačně je nejzajímavější rybníčná oblast červenokostelecká s rybníky Brodský a Špinka. Největší nádrž je českoskalická Rozkoš (1000 ha), při níž se nachází kemp a koupaliště. (Střída, 2002)

3.1.3.3 Historie

Od 10. století byla zakládána první sídla s charakterem zemědělských osad. Ve 12. století pozvolna postupovalo osídlování českými a německými kolonisty. V 19. století postihla území pohroma v podobě Prusko-rakouské války. Četné pomníčky a památníky bitev patří mezi často navštěvované turistické cíle. Po skončení 2. světové války byla část obyvatel odsunuta do Německa a následně byly obce i města znovu osídlovány. (Střída, 2002)

3.1.3.4 Průmysl

K přírodnímu bohatství Broumovska patřily zásoby černého uhlí. To zde bylo objeveno již koncem 16. století. V 90. letech 20. stol. byla těžba zastavena. Expozici věnovanou těžbě uhlí lze spatřit v muzeu ve Rtyni v Podkrkonoší. Po hornických památkách vedou naučné stezky v Jestřebích horách. (Střída, 2002)

Oblast patří k nejcennějším nalezištím sklářských a slévárenských písků, především v okolí Adršpachu.⁵ Na území Broumovska se nachází několik minerálních pramenů (Běloves, Hronov). Kojenecká minerální voda z Teplic nad Metují je pokládána za nejkvalitnější v Čechách.

V 16. století se objevila soukenická výroba. Rozvívlo se tkalcovství. V průběhu 19. století se začal rozvíjet textilní průmysl. Vznikaly první přádelny, tkalcovny, barvírny a bělidla. S rozvojem textilního průmyslu rostla v oblasti strojírenská výroba (Hronov, Náchod, Broumov). V současnosti je největší důraz kladen na rozvoj turistiky a služeb spojených s cestovním ruchem.

⁵ Těžba v okolí Adršpachu byla v roce 1980 zastavena. Bývalou pískovnu zalila voda a takto vzniklé jezero se stalo vyhledávanou turistickou atrakcí Adršpašských skal.

3.2 Region Novopacko

3.2.1 Správní členění

Území regionu Novopacko je totožné se správním obvodem města Nová Paka jako obce s rozšířenou působností. Pod působnost Nové Paky spadají – Stará Paka, Pecka, Úbislavice a Vidochov. Celková rozloha představuje 97.2 km².

Novopacko je nejmenším správním obvodem v Královéhradeckém kraji. Nachází se na severozápadním okraji kraje a hraničí s Libereckým krajem. V minulosti bylo součástí Kumburského panství. Od r. 1918 do územní a správní reformy Československa v roce 1960 byla Nová Paka okresním sídlem.

3.2.2 Geologický vývoj a reliéf

Krajina Novopacka, jež tvoří východní bránu do Geoparku Český ráj⁶, leží v podhůří Krkonoš. Novopacko se nachází v kotlině uzavřené ze všech čtyř světových stran hradbou kopců. Na západě ohraničuje oblast Kumburský hřbet (Kumburk, 640 m; Pošt mistrův kopec, 509 m). Na jihu se táhne Novopacký oblouk (Kamenný vrch, 424 m), který odděluje povodí Cidliny a Jizery. Na východě tvoří hranici říčka Zlatnice. Kotlinu uzavírají na severu Staropacké hory (do 600 m).

Novopacko je známé nalezišti drahých kamenů. Vznik usazených hornin mladších prvohor doprovázely výlevy sopečných hornin tzv. melafyrů. V jejich dutinách a trhlinách docházelo k vykrystalizování vzácných kamenů.⁷ K nejvýznamnějším nalezištím patří vrch Levín a severní svah vrchu Kozince.

Území Novopacka patří k oblasti s relativně hojným výskytem zkamenělých rostlin. Nejdelší část dosud nalezeného kmene je dlouhá 8,2 m. Vystavené torzo nalezneme u Suchardova domu v Nové Pace. Nálezy fosilních zkřemenělých rostlin jsou hojné především v okolí Staré Paky a Pecky. V třetihorách došlo k oživení sopečné činnosti. Čediče vytvořily v okolí Nové Paky řadu výrazných

⁶ Český ráj se stal členem sítě Evropských geoparků v říjnu 2005. Pojem geopark neoznačuje druh nebo kategorii chráněného území. Vyznačuje spíše značku kvality území oceňující součinnost přírody a kultury.

⁷ Např. jaspisy, chalcedony, acháty, ametysty, křišťály

vrcholů (např. Kumburk). Čedičové erupce vynesly na povrch např. olivín a ohnivě červený český granát. (Benč, 2007)

3.2.3 Vodstvo a srážky

Území spadá do povodí Labe. Mezi nejvýznamnější regionální toky patří Javorka, Rokytka a Zlatnice. V přírodním parku Sýkornice pramení Sýkornický potok s unikátními vodopády.

Na území Novopacka nalezneme také několik rybníků, které jsou využívány k rekreačním účelům. Jedná se např. o rybníky Fařina (nazývaný Bahňák), Štikovský nebo Peckovský.

Podnebí v regionu je chladnější kvůli vyšší nadmořské výšce území a klimatickému rozhraní mezi chladnější severní a teplejší jižní oblastí. Roční průměr srážek se pohybuje mezi 700-800 mm (jižní část) a 800-1000 mm (severní část). (Benč, 2007)

3.2.4 Historie

Krajina v okolí Nové Paky zůstávala díky své geografické poloze v dobách středověku po dlouhou dobu neosídlena. Oblast byla až do poloviny 12. století součástí pohraničního hvozdu. První doklady o osídlení Novopacka pochází z 12. století. Darovací listina (1143-1148) biskupa Jana z Lochenic zmiňuje část území dnešního Novopacka. V roce 1414 se objevuje důkaz o existenci Nové Paky jako města s pevnou strukturou vnitřní správy.⁸ V druhé polovině 12. století zasáhla Novopacko první vlna plošné kolonizace. V 13. století začali na území proudit i osadníci německého původu podílející se na osidlování méně přístupných oblastí. Jejich vliv v osidlovacím procesu byl značný. Přinesli s sebou např. vyspělejší formy právního života nebo rozvinutější systém městského práva.

Částí Novopacka procházela trasa významné stezky spojující Prahu s Vratislaví (osa Kamenná Hora-Trutnov-Dvůr Králové-Nová Paka). Pro existenci stezky svědčí příhodné geografické polohy a relativně bezpečný průchod zajišťovaný systémem hradů, strážních hrádků a tvrzí. V polovině 18. století

---

⁸ Poznatky přináší nadační listina Hynka Krušiny z Lichtenberka, ustanovující druhé kaplanství v Nové Pace

využila částí stezky nově budována státní silnice, především z vojenských důvodů. Později nabyla i ekonomického významu. (Benč, 2007)

3.2.5 Průmysl

Rozvoj železnice v polovině 19. století přinesl Novopacku ekonomický růst. Docházelo k rychlému rozvoji průmyslové výroby. Objevily se první textilky a potravinářské závody. V roce 1872 byl založen měšťanský pivovar fungující dodnes. V současnosti je průmyslová výroba na ústupu. Nová Paka se snaží přitáhnout nové investory.

3.2.6 Turistika

V regionu je patrná i snaha oživit cestovní ruch. Budují se nové stezky napříč přírodou Novopacka, území protíná nový systém cyklostezek. Pořádá se zde řada zajímavých akcí (např. Muzika Paka, Vodnické slavnosti) se snahou přilákat do regionu co nejvíce turistů.

4 ATRAKTIVITA REGIONŮ

Kapitola nazvaná „atraktivita regionů“ se snaží názornými příklady přiblížit, proč lze dané lokality řadit mezi oblasti lokálního i celorepublikového významu. Řešené oblasti byly rozděleny do dvou skupin. Novopacko, na jehož území se v obci Stupná nachází první zkoumaná lokalita „AP“, je začleněno do turistického regionu Podzvičinska. Oblast Broumovska s druhou zkoumanou lokalitou v obci Stárkov „GV“ náleží turistickému regionu Kladské pomezí. Na atraktivitu upozorňuje nástin významných přírodních dominant v okolí obou lokalit s masivní výstavbou rekreačních objektů tzv. „holandských osad“. Prostor je věnován přehledu významných přírodních a kulturních památek. Na závěr je uveden přehled nejčastějších cílových destinací, které volí zahraniční turisté pro své výlety z obou řešených lokalit. Tato kapitola vede k pochopení, proč se jedná o velice atraktivní území a proč tyto regiony lákají stávající nebo budoucí investory k realizaci projektů zaměřených na výstavbu rekreačních areálů satelitního typu.

4.1 Turistické oblasti

Podle současného členění území ČR na turistické regiony jsou obě lokality součástí regionu Východní Čechy. Ten pokrývá většinu území Královéhradeckého kraje. Organizace činností v cestovním ruchu si vyžádala podrobnější členění území turistických regionů. Východní Čechy jsou členěny na 7 turistických oblastí⁹. Novopacko leží v turistické oblasti Podzvičinsko, Stárkov náleží do oblasti Kladské pomezí.

Následující podkapitoly uvádí základní charakteristiku obou zmiňovaných turistických oblastí.

---

⁹Rozdělení dle Ministerstva pro místní rozvoj a agentury CzechTourism

4.1.1 Podzvičinsko

Podzvičinsko tvoří jižní část turistického regionu Krkonoše a Podkrkonoší. Krkonošský národní park a Geopark Český ráj patří k nejnavštěvovanějším oblastem v okolí, z čehož těží také oblast Podzvičinska. Dominantou celé oblasti je vrchol Zvičina, po němž nese celá oblast pojmenování. Území je geologicky velice pestré. Např. ložiska rašeliny umožnily vznik slatinných lázní (Anenské lázně v Lázních Bělhrad, lázně Velichovky). Na Novopacku se jedná o již zmiňovaná naleziště drahých kamenů. Z hlediska turismu jsou důležité výsledky třetihorní vulkanické činnosti v podobě čedičových vrchů (Kumburk, Hůrka, Kamenná hůra nebo Supí vrch). Ty se staly oblíbenými turistickými cíli.

Na území Podzvičinska nenalezneme žádnou velkoplošně chráněnou oblast. Nacházejí se zde četné přírodní památky a parky (Sýkornice, Miletínská bažantnice, Černá louka, Čertovy hrady, Kozinec atd.).

Mezi nejvýznamnější sídelní centra regionu patří Nová Paka, Dvůr Králové nad Labem a Hořice. Ve Dvoře Králové nad Labem lze nalézt památky na královská hrzená města. Vyhledávanou turistickou destinací je místní ZOO se safari. Jako vhodnou zastávku lze zvolit návštěvu lokality Les Království s unikátní přehradou z roku 1919.

Hořicko patří mezi lokality s výskytem kvalitního pískovce, jenž je často nazýván „hořickým“. Ten slouží především jako surovina kamenictví a sochařství. V Hořicích sídlí střední průmyslová škola sochařská a kamenická. Na svazích hořického vrchu Gothardu byl vystaven tzv. sochařský přírodní park se sochami z počátku 20. století.

Jedinečnou památku na sochařská díla Matyáše Brauna lze obdivovat na zámku Kuks. (Stehlíková, 1982)

4.1.2 Kladské Pomezí

Turistický region Kladské pomezí se nachází v severovýchodních Čechách při hranici s Polskem. V minulosti tudy procházela důležitá obchodní stezka zvaná Kladská – spojující Prahu s Kladskem. Jedná se o velice rozmanitou kopcovitou krajinu s údolními řek Úpy a Metuje, stolovými horami a skalními městy.

Mezi nejnavštěvovanější místa patří Adršpaško-teplické skály, které jsou tvořeny unikátním pískovcovým skalním městem. Broumovské stěny, jež jsou rozčleněny do podoby skalních měst, roklin, skalních věží, hřibů, tvoří asi 10 km dlouhý hřbet. Skalní labyrint na stolové hoře Ostaš (700 m) u Police nad Metují nabízí bizarní pískovcové útvary, věže, chodby a jeskyně. Část hranice s Polskem tvoří stolová hora Bor, jež je spolu s Hejšovinou (Szczelinec Wielki) v Polsku součástí velmi ceněného území národního parku Góry Stołowe.

V celém regionu nalezneme řadu zajímavých sídel s přírodními a kulturními památkami. Obec Adršpach tvoří vstupní bránu do Adršpašských skal. Nedaleko skalního města si lze prohlédnout zbytky hradu Adršpach.

Město Broumov tvoří hospodářské, kulturní a správní centrum regionu. Historické centrum Broumova bylo vyhlášeno městskou památkovou zónou. Mezi nejvýznamnější památky patří benediktinský klášter a hřbitovní kostel P. Marie (nejstarší dřevěná sakrální stavba v Čechách).

V okolí města Česká Skalice nalezneme Babiččino údolí s nedalekou údolní nádrží Rozkoš.

Hlavní dominantou města Náchod je krásný renesanční zámek. V okolí Náchoda lze navštívit objekty Československého opevnění z let 1935–1938 (např. Dobrošov).

V sousedství Jaroměře byla v roce 1787 vystavěna vojenská pevnost Josefov na území o rozloze 266 hektarů. (Střída, 2002)

4.2 Dominantní prvky krajiny

Důležitým hlediskem při výběru vhodné lokality pro výstavbu rekreačního areálu je přírodní potenciál území (členitý reliéf, výskyt vodních toků, lesnatost apod.).

Na základě analýzy území obou lokalit bylo záměrem nalézt jednotící prvky v krajině, jež sehrávají důležitou roli při rozhodování, kde výstavbu realizovat.

Obec Stupná, spadající do katastru obce Vidochov, postupně vznikala v místech, kde se nacházely doly na těžbu zlata. Její hranice lemují údolí zakleslá do příkrých svahů místních kopců přibližně v tříkilometrové délce. Hlavním

tokem je údolní říčka Zlatnice, jež protéká údolím v celé jeho délce a nese podíl na jeho modulaci. Reliéf krajiny napomohl území udržet si relativně vysokou lesnatost. Díky své poloze a charakteru krajiny se jedná o velice klidnou oblast, jež je ve velké míře využívána k rekreačním účelům.

Základ reliéfu okolí Stárkova nese podobné rysy. Jedná se o městečko v údolí kopcovité krajiny. Celá oblast spadá do CHKO Broumovsko. Stárkov leží na soutoku dvou řek (Dřevíč, Jívka) a na křižovatce dvou údolních linií. Jako v prvním případě se jedná o velice klidnou údolní oblast zakleslou do příkrých svahů. Území vykazuje opět relativně vysokou míru zalesnění.

Přehled přírodních dominant obou lokalit je uveden v tabulce 4.1.

Tab. 4.1 Přírodní dominanty v okolí Stupné a Stárkova

Přírodní dominanty	Stupná	Stárkov
Vrchy a kopce	• Kozinec (607 m) • Supí vrch (494 m) • Jerusalém (520 m) • Na Kamenici (415 m) • Na Patříně (501 m)	• Končina (543 m) • Na Kopci (482 m) • Turov (602 m) • Ostrý (587 m) • Záhoř (607 m) • Ostaš (700 m)
Vodní toky	• Zlatnice • Javorka	• Dřevíč • Jívka

Obě zkoumané lokality vykazují téměř shodné rysy krajiny. Za jednotící prvky lze považovat zalesněnou kopcovitou krajinu a hluboká údolí s menšími vodními toky.

4.3 Přírodní památky

Obě lokality jsou charakteristické tím, že na jejich území nebo v blízkém okolí lze nalézt několik významných přírodních památek. Některé z nich jsou přímo vyhlášeny přírodními památkami (PP) nebo přírodními rezervacemi (PR). Tato místa se stávají oblíbenými turistickými cíli.

Velkou měrou mohou přispívat k problematice uskutečňování jednotlivých projektů. Na jedné straně vyvolávají zájem ze stran potencionálních investorů, na straně druhé často slouží jako překážky pro eventuelní výstavbu.

Zde se projevila první rozdílnost u obou zkoumaných lokalit. Obec Stupná neleží v žádném pásmu ochrany přírody. Veškeré přírodní památky nebo rezervace se nacházejí v jejím sousedství. U Stárkova je tomu naopak. Samotná obec leží v pásmu CHKO Broumovsko. Zde nastávají prvotní problémy, především při územních a stavebních řízeních (viz kapitola 5).

Níže uvedený výčet poukazuje na nejvýznamnější přírodní památky v okolí zkoumaných lokalit.

4.3.1 Stupná

Přírodní park Sýkornice

- Zřízen v roce 1984 jako oblast klidu ve stejnojmenném lesním celku
- Na Sýkornickém potoce se na terénních stupních vytvořily výrazné vodopády, které jsou vyhlášeny přírodní památkou
- Území přírodního parku je pokryto lesem, neleží v něm žádná trvalá sídla
- Celková plocha přírodního parku činí 252 ha

PP Novopacký vodopád

- Miniaturní kaňon s vodopádem
- Výrazný erozní zářez
- Horní stupeň při okraji lesa je 3 m vysoký; o 80 metrů níže leží hlavní vodopád s 8 m vysokým, svislým až převislým stupněm
- Pod tvrdší horní hranou vznikl skalnatý amfiteátr, jehož součástí je asi 15 m široký a 4, 5 m hluboký převis

PP Strž ve Stupné

- Hluboká zalesněná rokle
- Prameniště s bledulí jarní

VKP Kozinec

- Významná geologická lokalita-melafyrový suk proražený permskými horninami
- Výskyt vzácných rostlinných druhů: např. jalovce, dřšťál, rmen barvířský, chrpa čekánek, tařice kališní nebo černýš hřebenitý

PP Hřídelecká hůra

- Čedičová homole „Horka“ (398 m n m.)
- Bohaté naleziště minerálů, např. amfibolu, dolomitu, kalcitu, olivínu
- Těžbou „čediče“ vznikla lomová jáma s komorami a chodbami

PP Údolí Javorky

- Přirozeně meandrující tok potoka Javorky
- Slatinné louky s chráněnými druhy rostlin

Zlatnice, oblast Na Mýtě

- Oblast bývalé těžby zlata
- Zlatnický potok s bývalými rýžovišti zlata
- Poutní kaple z 20. st.

4.3.2 Stárvkov**NPR Adršpašsko-teplické skály**

- Největším celistvým skalním městem v ČR
- Vytvořeného v kvádrových pískovcích s nejrozsáhlejším komplexem toho druhu v rámci střední Evropy
- V podobě skalních plošin, hřbetů, kaňonů, soutěsek a labyrintů skalních věží, krytých rozsáhlými lesními porosty s pestrou podhorskou a horskou květenou a zvířenou
- Nejvyšší kóty: Teplické skály - Čáp (786 m), Adršpašské skály - Koňský hřbet (647 m)

NPR Broumovské stěny

- Skalní město z kvádrových pískovců 11 km dlouhé
- V průběhu celého hřbetu jsou v nejvyšších částech kolmé a převislé skalní stěny, v některých partiích až 50 m vysoké (Strážní hora, Supí hnízdo)
- Hluboké a dlouhé skalní kaňony (Kovářova rokle)
- S pseudokrasovými jeskyněmi v blokových akumulacích
- Nejvyšší část tvořící Božanovský Špičák (773 m)

- Reliéf skalních hřibů, mís¹⁰ a různých typů škrapů¹¹
- Přírodní prostředí narušeno činným lomem na pískovec

PR Ostaš

- Klasická ukázka stolové hory
- Tvořena odolnými křemennými kvádrovými pískovci
- Okraje lemovány skalními sruby a věžemi s výškou až 40 metrů
- S malým skalním městem Horní labyrint (též Bludiště)
- Výskyt i pseudokrasových jeskyní
- Prvky reliéfu tvořeny skalní bránami, mísami, škrapy a voštinami¹²

PR Křížová cesta

- Velká členitost a pestrost pseudokrasového reliéfu
- Pískovcové hřbety, pilíře, skalní věže tvořící izolované skalní město, kaňonovitá údolí

PP Borek

- Pískovcová kuesta Lysého vrchu
- Tvořena skalními sruby a pilíři, dělené suchými erozními rýhami a puklinami
- Ve stěnách 10 – 20 m vysokých vznikly zvětráváním pískovců četné skalní dutiny výklenky a skalní okna.

NPP Babiččino údolí

- Komplex přirozených biotopů v údolí řeky Úpy
- Zavlažovací a odvodňovací systém na loukách, pocházející z minulého století
- Území je zároveň významnou kulturní památkou v návaznosti na areál Ratibořického zámku a parku

Výše uvedený souhrn poukazuje na pestrost krajiny v okolí obou lokalit. Jedná se o zajímavé oblasti nejen z hlediska ochrany přírody, ale i z hlediska expanze cestovního ruchu. Volba zajímavé přírodní lokality sehrává důležitou roli při výběru budoucích pozemků pro výstavbu stejných či obdobných rekreačních areálů jako ve Stupné nebo Stárkově.

¹⁰ Vznikají rozvětráváním pískovců vlivem mrazu a atmosférických srážek a následném transportu vzniklých zvětralín

¹¹ Vznikají vlivem srážkové činnosti, kdy dochází k obnažení vápencového podloží, následné reakci s oxidem uhličitým za vzniku slabé kyseliny uhličitě a pozvolnému rozpouštění vápence

¹² drobně jamkovité tvary v pískovci vznikající především větrnou erozí

4.4 Kulturní památky

V okolí obou zkoumaných lokalit lze nalézt velký počet kulturních památek. Turisté mohou navštěvovat památky např. církevní, architektonické, technické nebo lázeňské. Mohou se také věnovat např. prohlídkám hradů a zámků. (viz Tab. 4.2)

Tab. 4.2 Kulturní památky v okolí Stupné a Stárkova

Památky	Okolí Stupné	Okolí Stárkova
Církevní	<i>Stupná</i> • Kostel sv. Máří Magdalény ze 14. století • Novorománský kostel Andělů Strážných z roku 1879 ve Vidochově <i>Nová Paka</i> • Farní kostel sv. Mikuláše ze 14. století • Pavlánský klášter s barokním kostelem Nanebevzetí P. Marie • Dřevěný řeckokatolický kostel z 18. století převezen z Podkarpatské Rusi • Kostel sv. Petra a Pavla – Byšičky ze 14. století v Lázních Bělohrad	<i>Stárkov</i> • Kostel sv. Josefa • Stárkovská fara z 16. století <i>Broumov</i> • Broumovský klášter ze 14. století • Dřevěný kostel Panny Marie • Benediktinská kaple Hvězda z 18. století • Svatoňovická studánka s kostelem z 18. století
Hrady a zámky	• Gotický hrad Pecka ze 14. století • Zřícenina hradu Kumburk ze 14. století • Barokní zámek z 18. století v Lázních Bělohrad	• Stárkovský zámek z 16. století • Zřícenina hradu Vizmburk z 13. století • Zámek Náchod z 13. století • Zámek Ratibořice

Architektonické	<i>Nová Paka</i> • Barokní lékárna z 18. století • Secesní hotel Centrál • Novorenesanční Suchardův dům	<i>Stárvkov</i> • Stárkovská radnice z 16. století • Kašna z roku 1841 • Broumov – centrum města • Jiráskovo divadlo v Hronově • Dřevěnka – roubenka z 17. století v Jestřebích horách
Vojenské	• Několik památníků místních bitev	• Pevnost Josefov z 18. století • Dělostřelecká tvrz Dobrošov • Bunkry na Odolově
Lázeňské	• Anenské slatinné lázně v Lázních Bělohrad	• Lázně Velichovky
Muzea	<i>Nová Paka</i> • Suchardův dům • Klenotnice drahých kamenů • Památník K.V. Raise v Lázních Bělohrad	• Broumovský klášter • Klášter v Polici nad Metují • Muzeum bratří Čapků v Malých Svatoňovicích • Náchodský zámek • Jiráskovo muzeum v Hronově
Naučné stezky	• Sýkornická na Novopacku • Naučná stezka K.V. Raise v Lázních Bělohrad	• Křížová cesta ve Stárvkově • Babiččino údolí – Naučná stezka • Naučná Stezka Teplickými skalami

Výběr nejzajímavějších kulturních památek proběhl na základě autorovy znalosti prostředí, studia propagačních materiálů a terénních průzkumů obou lokalit. Dalším zdrojem byly zkušenosti místních obyvatel s návštěvností jednotlivých kulturních památek.

Obě lokality nabízejí širokou škálu kulturních památek sehrávající důležitou roli při seznamování se s kulturou českého národa. Řada místních památek dominuje v nabídkách oblastních serverů nebo cestovních kanceláří propagujících danou oblast. Pro české nebo zahraniční rekreanty působí často jako vodítko při plánování dovolené. Oceňují především jejich pestrou nabídku a dostupnost.

4.5 Mimoregionální turistické cíle

Mimoregionální turistické cíle (viz Tab. 4.3) nesou označení oblastí, jež jsou nejvíce navštěvovány rekreanty z obou zkoumaných lokalit. Turistické cíle překonávající hranice regionu Novopacko a oblasti Stárkova se nacházejí v delších vzdálenostech od místa ubytování. K jejich dosažení využívají rekreanti především služeb cestovních kanceláří a infocenter, popř. vlastní intuice. Doba trvání těchto výletů se pohybuje v rozmezí jednoho až dvou dnů.

Tab. 4.3 Mimoregionální turistické cíle

Region	Památka
Krkonoše	• Sněžka – nejvyšší vrchol ČR, 1602 m • Pramen Labe – 1387 m n. m., vysvěcen v roce 1684 • Mumlavský vodopád – 10 m vysoký • Černá Hora – 1299 m n. m., lanová dráha na vrchol • Turistická centra – Špindlerův Mlýn, Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Pec pod Sněžkou, Jánské Lázně, Jilemnice
Český ráj	• Prachovské skály – skalní město modulované v měkkém pískovci, nejstarší PR (vyhlášena v roce 1933), součást geoparku Český Ráj • Bozkovské dolomitové jeskyně s největším podzemním jezerem – Jezerní dóm • Drábské světničky – skalní hrad z 13. stol., tvořen mocnými skalními bloky • Hrad Trosky – z 14. stol., s dvěma čedičovými homolemi Panna a Baba • Zámek Hrubá Skála - původně hrad z 14. stol., v 16. stol. přestavěn na renesanční zámek • Hrad Kost z 14. stol. • Hrad Frýdštejn na Maloskalsku z 14. stol. • Rozhledna Kozákov ve výšce 744 m n. m. • Turistická centra – Jičín, Turnov, Semily
Praha	• Historické centrum Prahy – Pražský hrad, Karlův most, Staroměstské náměstí, Národní muzeum • Zoo Praha v Tróji • Petřínská rozhledna ve výšce 324 m n. m.
Královédvorsk	• ZOO Dvůr Králové n. Labem s „Africkou safari“ • Les Království – přehrada z roku 1919, hráz 45 m vysoká, 224 m dlouhá
Liberecko	• ZOO Liberec s bílými tygry • Ještěd – 1012 m n. m. s dominantou televizního vysílače

Pardubicko	• Přehrada Pastviny z let 19-32-1938 • Hrad Kunětická hora z 14. stol. • Zámek Litomyšl – z 16. stol., památka UNESCO
Kutná Hora	• Chrám sv. Barbory – trojlodní gotický kostel z 14 stol., památka UNESCO
Český Krumlov	• Středověké centrum Českého Krumlova vyhlášené městskou památkovou rezervací, památka UNESCO
Jižní Morava	• Lednicko-Valtický areál s dvěma zámky a krásnými parky • Moravský kras – krasová oblast propastí Macocha (-138 m)

Výběr mimoregionálních turistických cílů probíhal na základě výsledků terénního průzkumu (viz kapitola 7), kde převážnou většinu tvořily odpovědi rekreatantů z Holandska.

Údaje v tabulce poukazují na pestrou škálu výletů za hranice obou regionů. Všeobecně lze říci (dle údajů dotazníkového šetření), že pokud rekreanti tráví v ČR první dovolenou, volí především v okruhu kratších vzdáleností. Jedná-li se již o několikátou návštěvu, dávají přednost vzdálenějším turistickým cílům.

5 SOCIOEKONOMICKÉ ZÁZEMÍ VE STUPNÉ A STÁRKOVĚ

Důležité hledisko při výběru vhodného území pro výstavbu rekreačních areálů sehraává volba lokality s dostatečným socioekonomickým zázemím a patřičnou vstřícností vůči realizaci plánovaných projektů. Řada obcí, na jejichž územích mají investoři zájem své plány uskutečňovat, se staví vůči výstavbám zamítavě.

Celá kapitola podává souhrn základních prvků socioekonomického zázemí obou zkoumaných lokalit. Poukazuje na historický vývoj, technickou vybavenost, obyvatelstvo, sociální zázemí, hospodářství a cestovní ruch.

5.1 Historický vývoj

5.1.1 Stupná

Historický vývoj obce Stupná je spjat se sousední obcí Vidochoh, kam Stupná katastrálně spadá. První písemná zmínka o obci Vidochoh pochází z roku 1260. Původní jméno Viděchov se postupem času změnilo na Videchov, aby se následně ustálilo na Vidochoh. Původně česká ves musela čelit v 17. století silně vlně poněmčování. V témže století byla k Vidochohu připojena Stupná s majoritní většinou německy mluvícího obyvatelstva. V roce 1726 byla ve Vidochově vystavěna kaple, v roce 1795 obecní škola a v roce 1879 kostel Andělů Strážných.

První písemná zmínka o Stupné pochází z roku 1260. Jméno patrně pochází ze slova „stoupa“ (německy „pochwerk“, zčeštěně „puchérna”)¹³ nesoucí označení pro tlukadlo, jímž se drtila ruda.

Stupná bývala hornickou osadou. V oblasti Zlatnice se těžila zlatá ruda. Počátky těžby sahají na počátek 12. století, přičemž největšího rozkvětu dosáhla ve 14. století. Během třicetileté války docházelo k postupnému poklesu a následnému přerušení těžby. Těžba se značně podílela na devastaci krajiny. Dolovací práce měnily postupně její reliéf, dřevo k výdřevě chodeb bylo těženo v

¹³ *Stupenské doly*. [online]. [cit. 20. 1. 2008]. Dostupné z: <http://www.waldstein.cz/stupna_doly.htm>

blízkosti dolu a při „propírání rudy“ docházelo k znečištění vodních toků. V 17. století byly doly zavaleny a vesnice zpustošena. V tomto období se ve Stupné usazuje imigrační vlna obyvatel německé národnosti.

Po druhé světové válce byla většina německého obyvatelstva nuceně odsunuta. Zůstali jen české a smíšené rodiny. Výrazně se zvýšil deficit obyvatelstva. Předválečný stav počtu obyvatel se už nikdy nepodařilo obnovit.

5.1.2 Stárkov

První písemná zmínka o Stárkově pochází z roku 1250. Ve 14. století zde byl vybudován sídelní hrad Skály a Stárkov se stal správním centrem panství Skála.

Úředním jazykem byla čeština, po roce 1620 byla zavedena úřední němčina. K poněmčení obyvatel došlo ve 2. polovině 18. století. Na konci 19. století dosáhl Stárkov největšího počtu obyvatel (1119), od té doby se počet obyvatel stále snižuje.

Stárkov měl od počátku podhorský ráz. Na stavbu všech původních budov bylo používáno dřevo. Z roku 1581 pochází dřevěná roubená fara. Patří mezi nejstarší uchované světské stavby ve východních Čechách. Od poloviny 16. století stojí radnice a škola.

Po skončení druhé světové války byla většina německých obyvatel nuceně odsunuta. Výrazně poklesl počet obyvatel. Až do konce šedesátých let minulého století probíhaly snahy o znovuosídlení Stárkova. Původního stavu obyvatelstva se již nepodařilo dosáhnout.

5.2 Technická vybavenost

5.2.1 Domovní fond

Domovní fond je u obou obcí velice podobný. Podíl trvale obydlených domů činí u obou obcí zhruba 70%, 30% je využíváno zejména k rekreačním účelům. Již dnes je patrné, že v budoucnu bude trend zvyšování podílu rekreačních objektů v obou lokalitách pokračovat, především z důvodů stárnutí místního obyvatelstva, odlivu mladé populace, nezájmu o trvalé bydlení a zvětšujícího se zájmu

o rekreaci v obou lokalitách. Stále větší počet dříve trvale osídlených domů začíná plnit rekreační funkci. Narůstá podíl nově vystavěných rekreačních objektů.

5.2.2 Dopravní infrastruktura

Základy dopravní infrastruktury obou obcí tvoří silnice III.třídy. Silnice jsou ve špatném technickém stavu. Ve Stupné se na jeho zhoršení výraznou měrou podílela výstavba rekreačního areálu „AP“.

Obě obce leží v blízkosti hlavních dopravních tahů (Stupná - hlavní tah Praha – Špindlerův Mlýn; Stárkov – hlavní tah Hradec Králové – polská Wroclaw). Přítomnost důležitých silničních tahů zvyšuje dopravní dostupnost obou obcí.

V obou obcích je zajištěna relativně frekventovaná (3x až 4x denně) veřejná autobusová doprava. Lze využít i vlakových spojů. Zhruba ve vzdálenosti zhruba 3-4 kilometrů se od obou obcí nacházejí vlakové zastávky.

5.2.3 Technická infrastruktura

Hlavní prioritou pro obce Vidochov a Stupná je vybudování obecního vodovodu a kanalizace. Uskutečnění výstavby brání nedostatek finančních prostředků. Chybí také dostatečná podpora ze strany místních obyvatel. Absence místní vodovodní sítě byla nejvíce pocítit v období počátku výstavby „AP“. Při vrtech hledajících dostatečné vodní zdroje pro budoucí areál došlo k poklesu hladiny spodních vod v okolních studnách. Rekreační areál „AP“ svůj vlastní vodovodní systém má. Nalezneme zde i čističku odpadních vod (dále jen ČOV) a vlastní systém svozu odpadů.

Ve Stárkově veřejný vodovod vybudován je, na kanalizaci se zatím nenašel dostatek finančních prostředků. I tamní rekreační areál „GV“ má vybudován vlastní vodovodní systém s ČOV. Je zajištěn i vlastní odvoz komunálního odpadu.

Po roce 1998 byla provedena v obci Stupná kabelizace rozvodu elektrické energie, telefonních sítí a televizního signálu. V roce 2006 byl spuštěn provoz kabelové internetové sítě. V současné době mají turisté zajištěn příjem všech tří českých mobilních operátorů.

Stav rozvodných sítí je i ve Stárkově na velice dobré úrovni (např. kvalita mobilního připojení, přístup na internet).

5.3 Obyvatelstvo

Maximálního počtu obyvatel dosahovaly obě lokality v období před začátkem 1. světové války. Život za první světové války byl poznamenán odchodem řady mužů na bojiště, stagnací průmyslové výroby a existenčními problémy sociálně slabých vrstev, což se projevilo i ve snížení porodnosti. Po válce část německého obyvatelstva emigrovala. Podíl obyvatel německé národnosti tvořil více než 90%. Po druhé světové válce byl zaznamenán největší deficit obyvatelstva (muži na bojišti, nucený odsun obyvatel německé národnosti). Po válce existovala snaha o znovuosídlení obou obcí. Tento proces trval do konce šedesátých let. Nová vlna obyvatel již nepociťovala takový vztah k okolí jako předešlé obyvatelstvo. Trend v úbytku počtu obyvatel v obou obcích pokračoval až do současnosti. Na vině je technická a ekonomická zaostalost venkova, nedostatek pracovních příležitostí, špatné kulturní vyžití apod.

V současnosti žije ve Vidochově 339 obyvatel, z toho 44 ve Stupné. V katastru obce Stárkov žije 666 obyvatel, z toho 413 přímo ve Stárkově (viz Tab. 5.1). Proti roku 1930 je úbytek obyvatel více než 50 %.

Tab. 5.1 Počet a věková struktura obyvatel ve Stupné a Stárkově v roce 2006

Obec	Počet obyvatel	0-14	15-59	60 a více	Počet cizinců
Vidochov/Stupná	339	46	233	60	1
Stárkov	666	85	395	186	9

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/vdb/>

5.4 Sociální zázemí

Za důležité kritérium výběru trvalého nebo rekreačního bydlení lze považovat sociální zázemí obce. Do pojmu zahrnujeme např. školství, zdravotní a sociální péči, obchody a služby, kulturní vyžití nebo sportovní aktivity.

5.4.1 Školství

Pro obě obce je charakteristické, že zde nalezneme základní školu. Stupenské děti mohou navštěvovat pouze první stupeň ZŠ ve Vidochově. Ve Stárkově se jedná o klasickou ZŠ s prvním a druhým stupněm. Při obou základních školách jsou zřízeny i mateřské. Důležité jsou školní aktivity místních žáků (např. tvorba projektů podpory života v obci a obnovy okolní krajiny, akce na podporu ochrany životního prostředí, školské besedy).

5.4.2 Zdravotní a sociální péče

Kvalitní zdravotní a sociální péči ve Stupné není dostupná. Nejbližší zdravotní středisko se nachází v Nové Pace. Nefunguje zde žádná asistenční služba pro dlouhodobě nemocné a seniory (např. dovážení obědů do domu, dojíždění lékařů za pacientem, pomoc seniorům v domácnosti apod.)

Ve Stárkově zdravotnické středisko funguje. Ve školní jídelně je možnost stravování i pro širokou veřejnost (senioři, matky na mateřské dovolené apod.) Býval zde i domov důchodců. V roce 2001 byl zrušen.

5.4.3 Obchody a služby

Ve Vidochově nalezneme jednu čerpací stanici, dvě restaurace a tři prodejny se spotřebním zbožím. Ve Stupné byla poslední prodejna se smíšeným zbožím zrušena v polovině 90. let. V obou obcích je evidováno 105 podnikatelských subjektů¹⁴. Jedná se o místní drobné živnostníky, řemeslníky a firmy (stavební, řemeslné, obchodní, cestovní agentury apod.) se sídlem v areálu „AP“.

---

¹⁴Zdroj: <http://vdb.czso.cz/vdb>

Ve Stárkově poskytují možnost nákupu dvě smíšené prodejny. Z hlediska podnikání je zde registrováno 133 subjektů¹⁵. Velký podíl na tomto čísle mají firmy se sídlem ve zdejším areálu „GV“. (viz kapitola 6)

5.4.4 Kulturní vyžití

Kulturní vyžití ve Stupné lze považovat téměř za nulové. Vybudováním srubu ve Vidochově získaly obě obce významné centrum místního kulturního dění. Jsou zde pořádány sportovní akce jako např. oblastní hasičské závody, víkendový pobyt pro děti nazvaný „MASH“ nebo místní volejbalový a nohejbalový turnaj. Srub se stal místem konání odborných besed, setkání místních a veřejných obecních schůzí. Každoročně se zde uskutečňuje dubnové „pálení čarodějnic“. Obec pořádá i řadu výletů pro své občany za přírodou nebo kulturou.

Ve Stárkově se každoročně koná tradiční pochod „Katovská třicítka“. Kromě turistické trasy je součástí pochodu také trasa pro cyklisty, pro jezdce na koních a pro rodiče s malými dětmi. S Katovskou třicítkou bývají spojeny také jiné kulturní akce - např. hasičská soutěž, či rekonstrukce vojenských operací. Svůj volný čas mohou obyvatelé věnovat návštěvě místní knihovny nebo kina.

5.4.5 Sportovní vyžití

Vzhledem k počtu obyvatel ve Stupné a Vidochově, nebyl kladen příliš velký důraz na budování nových sportovních zařízení nebo areálů. Základ veškerého sportovního dění tvoří jedno fotbalové hřiště. V současnosti k němu přibýlo v těsném sousedství hřiště volejbalové. Sociální zázemí zde tvoří již zmiňovaný srub, vystavěný za podpory obce a místních občanů. Nejvíce je hřiště využíváno místním sdružením dobrovolných hasičů.

Ve Stupné a Vidochově nalezneme hasičské nádrže, které byly využívány jako koupaliště. Dnes slouží pouze účelu zásobárny vody v případě požáru.

Stárkov nabízí širokou škálu možností realizace sportovních aktivit. Pilíř tvoří místní fotbalové hřiště s kvalitním sociálním zázemím. Dále je zde možnost využívat dětské hřiště a atletický ovál u školy, prostory dětského tábora pod Vysákem, hřiště a jízďárnu v areálu „GV“ nebo místní koupaliště.

¹⁵Zdroj:<http://vdb.czso.cz/vdb>

5.5 Hospodářství

Hlavní složky hospodářství tvoří v obou obcích především zemědělství a lesní hospodářství. Hlavní příjmy v hospodaření přicházejí z těchto odvětví. Většinou se jedná o formy prodeje a nájmu zemědělských půd a lesů. Obě obce hospodaří s rozpočty kolem 7 milionů¹⁶. Je patrné, že tyto částky neumožňují realizaci všech projektů, které obce zamýšlejí. Ve Vidochově se jedná o projekt vodovodu, kanalizace s ČOV a plynofikace obce. Ve Stárkově plánují výstavbu kanalizace s ČOV a rozšíření vodovodní sítě.

5.6 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významný pro obě obce. Každá k němu přistupuje jiným způsobem.

Stupná se pomalu stává rekreační obcí (vzrůstající počet objektů využívaných k rekreaci, vybudování „AP“). Úbytek trvale žijících obyvatel způsobuje změnu charakteru obce. Vyrosla zde řada nových (viz „AP“) nebo rekonstruovaných rekreačních objektů.

Obdobný jev postihuje také Stárkov. Na jedné straně je jeho snahou přilákat do regionu co nejvyšší počet turistů, na straně druhé se brání zvyšujícímu se podílu rekreačních zařízení na úkor trvale obydlených domů.

Z hlediska cestovního ruchu těží Stárkov ze své snadné dostupnosti, z okolní krajiny (reliéf, přírodní památky, turistické značení), z dobré informovanosti (propagační letáky, internetové stránky), z dobrého sociálního zázemí, z místní přírodních a kulturních památek, z dostupnosti ubytování v místních rekreačních zařízeních.

Ve Stupné panuje v oblasti cestovního ruchu odlišná situace. Ten je do značné míry opomíjen. Finanční prostředky, které se na jeho rozvoj vynakládají, jsou minimální. V budoucnu nelze předpokládat, že by se situace výrazně změnila. Kulturní památky jsou v žalostném stavu. Rekonstruují se především za účelem jejich záchrany. Lokalita nenabízí vhodné sociální zázemí pro turistiku.

---

¹⁶ Rozpočty pro rok 2008 činily: OÚ Vidochov – 6 808 000 Kč.; MÚ Stárkov – 7,436 090 Kč (zdroje OÚ Vidochov a MÚ Stárkov)

Kromě dobrého turistického značení chybí základní informace o okolí, restaurační zařízení, až na jednu výjimku zde není žádný český podnikatelský subjekt s nabídkou ubytování. Sezónnost návštěvnosti (především léto a zima) snižuje možnost dalšího rozvoje v oblasti cestovního ruchu.

5.7 Shrnutí

Při plánování výstavby „AP „ a „GV“ nehrála negativa tak významnou roli, aby zabránila v rozhodnutí, zda projekty v těchto lokalitách vybudovat. Jednoznačným rozhodovacím kritériem byl přírodní prvek. Nedotčenost zdejších krajín převážila nad slabými stránkami v oblasti socioekonomického zázemí. Jejich vliv se ve fungování obou rekreačních areálů nijak výrazně neodráží.

6 FENOMÉN „HOLANDSKÝCH OSAD“

V polovině devadesátých let minulého století začala ve Stupné výstavba rekreačního areálu „AP“. Jednalo se o projekt výstavby 24 roubených chalup lokalizovaných do jednoho místa. Dle národnosti rekreatantů (převaha Holanďanů) se v místním podvědomí ustálil název „holandská vesnice nebo osada“.

Zpočátku zavládl názor, že se jedná o jev ojedinělý, jenž nemá v ČR obdoby. Do té doby nebyly žádné jiné projekty dostatečně medializovány. Česká společnost měla minimální šanci se o výstavbách dozvědět více.

Kolem výstavby „AP“ se tradovalo velké množství dohadů a spekulací. V mnoha případech se jednalo o nepodložené argumenty, které vycházely z neznalosti dané problematiky.

„AP“ uchvátil na první pohled svoji architekturou, méně svým zhuštěným prostorovým uspořádáním jednotlivých rekreačních objektů. Postupem času se začaly objevovat obdobné projekty také v jiných částech ČR. Do podvědomí lidí se dostala myšlenka, že se jedná o novodobý „fenomén“ v oblasti rekreačního bydlení.

V této kapitole je podán ucelený pohled na problematiku „tzv. holandských osad“. Prostor je věnován počátkům vzniku dané problematiky, jsou zde uváděny jednotlivé oblasti a jejich analýza, posouzení pozitiv a negativ výstavby. V závěru je uveden přehled důvodů a příčin vzniku „fenoménu“.

Analýza celé problematiky probíhala na základě rozboru novinových a internetových článků, osobních konzultací a rozhovorů s investory, zahraničními rekreaty a místními obyvateli.

6.1 Historické souvislosti

V roce 1989, po více než čtyřiceti letech, otevřelo bývalé Československo (dnes ČR a SR) své hranice i směrem na západ. Německy mluvící národy Němců a Rakušanů jezdily především za nákupy do pohraničí. Nizozemci, kteří mluvili do té doby méně známou holandštinou, prozkoumávali Česko mnohem důkladněji. Často na svých cestách používali typické karavany. Mezi jejich

oblíbené destinace nepatřila pouze velká města nebo významné lokality. Jejich cesty začaly směřovat do malých vesnic.

V polovině devadesátých let začala do ČR expandovat druhá vlna turistů. Jednalo se zejména o investory, kupce a nájemce českých chalup, makléře, projektanty a developery. Jejich snahy směřovaly k masivní realizaci různorodých projektů (výstavba apartmánů, kempů, hotelů nebo rekreačních areálů). Tento trend přinesl do ČR negativní prvek v podobě uskutečňování megalomanských projektů (např. velkokapacitní rekreační centra pro tisíce turistů). Příchodem na český realitní trh se objevil nový prvek – neústupnost v jednání a spořivost. Holanďany nelze považovat za lakotné. Nejsou rozhazovační a mají velice dobrý přehled o cenách. Neradi platí za něco, co se jim zdá předražené nebo co neodpovídá nabízené úrovni služeb.

Podnikání Holanďanů v českém prostředí má ještě jednu zvláštnost. Jak investoři, tak drobní podnikatelé směřují svůj zájem na své krajany. Pro Holanďany je patrný příklon k domácí kultuře také za hranicemi Holandska. Na něm je založen úspěch mnoha holandských kempů v ČR (např. kemp u Lipna, Kladna nebo Horní Brusnice na Královédvorsku).

Za první neúspěšný pokus o výstavbu rozsáhlého rekreačního areálu lze považovat bývalou jihočeskou vesnici Rajchěřov na Jindřichohradecku, v oblasti zvané Česká Kanada. Jednalo se o megalomanský projekt tří holandských investorů. Na ploše 270 ha měl být vybudován areál s 470 domky, s řadou obchodů, supermarketů a restaurací, kasinem a zábavným parkem. Ubytovací kapacita měla činit 2800 osob. Projekt v neporušené krajině narazil na tvrdý odpor ekologů, místních sdružení a ministerstva životního prostředí. Po několika dlouhých vleklých sporech z projektu sešlo.

Druhým neúspěšným projektem byl „Oasis“ v jihočeské obci Mirovice. Jednalo se o centrum s bazénem, tropickou zahradou a amfiteátre. Zůstalo pouze u návrhu z důvodů finanční náročnosti celého projektu.

6.2 Projekt „Acadian Parc“ a „Green Valley“

Mezi turisty obdivující českou krajinu se řadí i pánové Ard-Jan Gijsbertsen, hlavní investor rekreačního areálu „AP“ ve Stupné a pan Wim Arentsen, nový majitel a investor rekreačního areálu „Green Valley“ ve Stárkově. Oba areály našly své místo v lokalitách, jež byly detailně popsány v předešlých kapitolách (viz kapitoly 3, 4, 5). Níže uvedené části této podkapitoly osvětlují prvotní myšlenku vzniku „AP“ a „GV“, jejich projektování a realizaci, samotnou výstavbu se všemi problémy. Závěr je věnován zhodnocení, zdali došlo k naplnění očekávaných cílů proklamovaných samotnou realizací projektů.

6.2.1 Prvotní myšlenka

„Pod Peckovským hradem vyrůstá holandská vesnice“. *„Holand'ane před branami“*. *„Vesnička jak pionýrský tábor“*. Tyto a obdobné titulky novinářských článků se začaly objevovat v roce 1998 v místních periodikách, aby upozornily na nově vznikající rekreační areály se zaměřením zejména na holandskou a německou klientelu.

První rozsáhlejší výstavbu představovala „Marina Lipno“ na Lipenské přehradě. Tento projekt příliš negativních hodnocení nezískal. Sdělovací prostředky mu nevěnovaly příliš velký zájem. O projektu se mluvilo především v superlativech. (viz s. 57)

Větší zájem ze strany médií (Česká televize, oblastní a regionální tisk) byl upřen na nově vznikající podkrkonošské a krkonošské „holandské vesničky“. V obci Čistá u Černého Dolu se jednalo o projekt vilového parku „Happy Hill“ (dále jen „HH“). Samotný projekt vzbudil velkou vlnu odporu. Proti výstavbě stáli ochránci přírody, architekti a místní občané. KRNAP kritizoval areál jako celek, architekti měli připomínky k architektonickému pojetí celého areálu. Místním občanům se nelíbil samotný význam celého projektu s minimálním přínosem pro obec. Areál je od okolí oddělen recepcí a závorou. Celkem zde stojí v geometrickém uspořádání dvaadvacet domků.

6.2.1.1 „Arcadian Parc“

U zrodu myšlenky postavit architektonicky zajímavější areál než „HH“, stála paní Gerda Gijsbertsen den Broek s manželem. Podkrkonoší se poprvé objevila v první polovině devadesátých let. Zabývala se tehdy pronájmy apartmánů v Maďarsku. Ve snaze rozšířit svojí působnost do dalších zemí střední Evropy, zavítala do ČR. Nejvíce se zajímala o český venkov. Okolí Novopacka ji učarovalo natolik, že se sem po několika měsících vrátila zpět. V roce 1993 s sebou vzala svého syna Ard-Jana. Ten v místní krajině spatřoval obchodní příležitost. Koupil ve Stupné tři domy včetně objektu bývalé školy. Vykoupil od restituentů rozsáhlé pozemky. Rozhodl se vystavět 22 roubených chalup v duchu podkrkonošské architektury. Svůj projekt nazval „Arcadian Parc Stupná“.

6.2.1.2 „Green Valley“

V roce 1991 projevil holandský obchodník s nemovitostmi R. Hoedt zájem vybudovat ve Stárkově rekreační areál s patřičným zázemím. Cílem bylo vybudování dobře fungujícího rekreačního areálu se zaměřením především na zahraniční klientelu. Své představy o konkrétní podobě areálu musel značně redukovat. Vytipovaná oblast Stárkova náleží do pásma CHKO Broumovsko. Námitky a připomínky ze strany CHKO vedly k výstavbě areálu uniformního typu s množstvím různých omezení. Díky neshodám změnil areál v polovině devadesátých let majitele. Tím se stal holandský investor Wim Arentsen.

6.2.2 Legislativa

Pro realizaci svých myšlenek bylo nutno vykonat několik právních úkonů. Hlavní oporu představoval devizový zákon.¹⁷ Níže je uvedena parafráze jeho znění přibližně takto:

„Do 31.12.2001 mohli v ČR zahraniční podnikatelé nabývat nemovitosti prostřednictvím společností s právní subjektivitou dle českého práva, které buďto založili, nebo do nich vstoupili. Od 1.1.2002 mohou zahraniční právnické osoby, které na území ČR umístí svůj podnik nebo organizační složku svého podniku a jsou oprávněny v tuzemsku podnikat (jsou zapsány

¹⁷ z.č. 326/1999 Sb. a z.č. 95/1999 Sb.

v českém obchodním rejstříku), volně nakupovat nemovitosti na území ČR s výjimkou zemědělské půdy a lesů. Nabyvatelem zemědělských pozemků může být pouze fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, obec a právnická osoba, která je vlastníkem (spoluvlastníkem) budov nebo staveb, které patří k původní zemědělské usedlosti, nebo slouží zemědělské výrobě, a to v rozsahu pozemků bezprostředně navazujících na budovy, jsou-li nezbytné k jejich užívání a provozu.“¹⁸

Do 1. května 2009, tedy do pěti let po vstupu ČR do Evropské unie (dále jen „EU“), nemohou cizinci vlastnit v Česku nemovitost. U zemědělské půdy byla tato lhůta prodloužena ještě o dva roky, do 1. května 2011.

V praxi to znamená, že devizový zákon umožnil cizincům vlastnit českou nemovitost. Holandský investor založil firmu jako s.r.o. se sídlem v ČR, vložil do ní svůj kapitál (200 tis. Kč) a posléze mohl postavit nebo koupit nemovitost. Objekt následně může prodat další společnosti s.r.o. nebo nabídnout ke koupi užívací práva. Užívací právo opravňuje nemovitost prostřednictvím správcovské firmy pronajímat. Ve Stupné je zastoupení těchto firem relativně vysoké. Jedná se především o firmy s holandským, ale také s českým nebo kazachstánským kapitálem (např. GT Stupná, Adrien, Loaf, Miloda, Pemo, Wonk, Ekologische Welt). Předmětem podnikání firmy udávají zejména obchod s nemovitostmi a zprostředkovatelské činnosti.

Změna v legislativě umožnila občanu z EU zakoupit a vlastnit nemovitost v České republice jako jednotlivci, pokud získá povolení k pobytu pro občany EU s platností pěti let. Toto povolení lze získat podáním žádosti u české cizinecké policie. Tento typ vlastnictví se ve Stupné začíná objevovat od roku 2006.

¹⁸ Kdy a jaké nemovitosti mohou v ČR nabývat cizozemci. [online]. [cit, 20. 2. 2008]. Dostupné z: <<http://obcanske.juristic.cz/154290>>

6.2.3 Plánování a realizace projektů

Vybudování obou rekreačních areálů bylo investiční záležitostí. Hlavním cílem bylo vložený kapitál obdržet ve vyšší míře zpátky. Toto tvrzení koresponduje s holandskou mentalitou. Pokud Holanďané kupují v Česku nějakou nemovitost, lokalitu si s dostatečným předstihem zmapují. Musí splňovat určité parametry. Preferují zejména kopcovitou vesnickou krajinu, pozemek o větších rozlohách s dobrou přístupovou komunikací.

Ard-Jan Gijsbertsen si vybral pro realizaci svého projektu kopcovitou oblast blízko Krkonoš. V okolní přírodě spatřoval velký potenciál. Své podnikatelské zájmy upřel směrem ke svým krajanům. Využil zvýšené poptávky o zahraniční rekreační objekty ze strany Holanďanů. Jeho cílem nebyla snaha vybudovat areál, jenž by se podobal např. areálu v Čisté nebo ve Stárkově. Do zdejší krajiny nechtěl výrazně zasahovat, proto se rozhodl vybudovat na sedmnácti hektarech komplex, jenž neměl do té doby v celé ČR obdoby.

Příprava na realizaci projektu trvala několik let. Aby předešel problémům s vlastnictvím nemovitostí, založil dvě firmy - GT Stupná s.r.o. a Arcadian Development Company s.r.o. Předmětem obou firem bylo podnikání v oblasti realit (pronájem, zprostředkovatelská činnost).

Pouze vlastní zkušenosti s českým podnikatelským trhem by mu nestačily. V osobě pana Jaroslava Vacka našel vhodného českého společníka pro zajišťování veškeré agendy spojené se správou financí a stykem s českými úřady.

Další problém představovala osoba budoucího správce, jenž by se staral o chod celého areálu. Oslovil člověka přímo ze Stupné, pana Josefa Puše (zkušenosti v oblasti pronajímání nemovitosti německé a holandské klientele, aktivní znalost německého jazyka).

Poté nechal Ard-Jan Gijsbertsen zpracovat projektovou dokumentaci pro „AP“ a postoupil ji na příslušné úřady. Změna územního plánu byla schválena. Během stavebního řízení nebyla vznesena žádná připomínka. Úřady proti této výstavbě dvaadvaceti roubených chalup nic nenamítaly. Stavební úřad v Nové Pace a bývalý okresní úřad v Jičíně vydaly souhlasné stanovisko, ve kterém výstavbu areálu povolily. Hlavním důvodem byl fakt, že se jednalo o

roubené chalupy určené k rekreačním účelům. Kdyby se jednalo o zděné domy, tak by byl jejich postoj zamítavý. Je možné se domnívat, že panoval do jisté míry optimismus z budoucí podoby celého projektu.

V porovnání s ostatními rekreačními areály (Čistá, Stárkov) měla lokalita ve Stupné výhodu v tom, že nespádala pod správu NP nebo CHKO. Zkušenosti měli např. v Čisté s vilovým parkem „HH“ KRNP projekty tohoto charakteru na svém území odmítá. Proti výstavbě „HH“ kriticky vystoupil a zhodnotil ho jako: „ukázkou nevhodného typu uniformní zástavby“.¹⁹ Dále byla zpracována studie „Vyhodnocení krajinného rázu území KRNP a ochranného pásma“. Slouží při rozhodování o záměrech umístit v krajině nové stavby, technická díla apod. Hlavní prioritou je, aby výstavbou nebo přestavbou nedocházelo k poškození hodnot krkonošské krajiny. Obce v Krkonoších to často řeší tím, že rekreační parky plánují v ochranné zóně parku, kde KRNP nemá právo veta, popř. je umísťují těsně za její hranice.

Existuje několik lokalit, kde se vůči realizacím obdobných projektů obce postavily zamítavě. Jednalo se např. o oblast již zmiňovaného Rajchěřova. Zamítavé stanovisko občanů Dolního Dvora v Krkonoších v místní anketě zamezilo výstavbě dvaadvaceti rekreačních domků za podpory holandského investora. V Horních Teplicích na Broumovsku hodlal holandský podnikatel zainvestovat projekt výstavby třiceti nových rekreačních objektů s patřičným zázemím. Místní sdružení se proti tomuto projektu tvrdě ohradila. Kritizovala např. nepřiměřený zásah do krajiny, architektonické řešení a sídelní uspořádání staveb. Stavěla se i proti tvrzením o prospěšnosti celého projektu. Ta doprovází veškerá jednání spojená s plánováním obdobných projektů. Ta především zdůrazňují:

- *Rozvoj obce*
- *Rozvoj turistického ruchu v oblasti*
- *Pracovní příležitosti*
- *Investice do infrastruktury*

¹⁹ Negativní jevy v krkonošské krajině. [online]. [cit, 20. 2. 2008] . Dostupné z: <http://www.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=357&Itemid=252>

- *Vybudování kanalizace s ČOV*

Ve Stupné investor zdůrazňoval možnost spoluúčasti místních řemeslníků a dělníků na výstavbě roubených chalup. Ta se realizovala pouze z části. Přislíbil zřízení malého obchodu s potravinami a restaurace v budově bývalé školy. Ta byla zrekonstruována a dnes v ní nalezneme několik apartmánů.

Projekt rekreačního zařízení ve Stárkově vznikl na podobných základech jako ve Stupné. Oba projekty se lišily ve struktuře fungování a v účasti obce na projektu. Základním zadavatelem projektu se stalo sdružení Duha s.r.o., v němž má svůj desetiprocentní podíl obec Stárkov. Spoluúčast na projektu přináší do městské kasy obce i s dalšími poplatky každoročně zhruba 400 tis. Kč. Dle vyjádření pana starosty Rudolfa Pernici došlo k naplnění všech cílů projektu. Hlavní prioritou bylo vybudovat areál, který bude nabízet komfortní ubytování a zároveň bude schopen poskytnout dostatek příležitostí pro využití volného času. Starostovy představy o dalším rozvoji této lokality šly dále, ale narazil na tvrdý odpor vedení CHKO Broumovsko. Nejvíce kritiky za projekt „GV“ sklízela obec Stárkov, přitom výsledná podoba areálu byla odvislá od požadavků a připomínek vedení CHKO.

Oba projekty, jak „AP“ tak „GV“ vnesly do krajiny nový prvek, tzv. fenomén „holandských osad nebo vesnic.“ V širokém podvědomí se tento fenomén odráží jako pojmenování území s charakteristickou zástavbou rekreačních zařízení určených především pro holandskou klientelu.

6.2.4 Výstavba „Arcadian Parc“ a „Green Valley“

Důležitou roli při realizaci projektů sehrála samotná výstavba. Přinášela s sebou řadu pozitiv a negativ. Ve Stupné lze za pozitivní přínos považovat vytváření široké škály pracovních příležitostí v řádu několika měsíců až let. Protiargumentem může být fakt, že zde nacházeli uplatnění především dělníci a řemeslníci z okolních obcí a měst. Budování tak rozsáhlého areálu představuje šanci na uplatnění pro dodavatelské firmy v regionu (stavební materiál, vybavení chalup apod.)

Z vyjádření oslovených řemeslníků pracujících na „AP“ bylo zjevné, že se jednalo o relativně lukrativní zakázku. Oproti tomu si stěžovali na již zmiňovanou „holandskou šetrnost“. Majitel jilemnické firmy byl osloven, aby zpracoval projekt výstavby roubené chalupy ve Stupné. Když projekt přinesl k posouzení, jednání zkolabovalo na výsledné částce, kterou nechtěl zákazník akceptovat. Během dalšího jednání byly detailně popsány všechny náklady spojené s výstavbou. Nakonec zákazník celkovou sumu shledal jako oprávněnou a s projektem souhlasil.

Při hodnocení výstavby z celkového hlediska, převažovala spíše negativa. Pokud vycházíme z jejího vlivu na okolní prostředí, velký problém představovala místní komunikace. Ta nevyhovovala parametrům provozu těžké nákladní automobilové dopravy. Na komunikaci, po které do té doby projíždělo přibližně pět až šest automobilů za hodinu, se začala zvyšovat frekvence provozu až pětinašobně. Výsledné číslo nebylo závratné, ale bereme-li v potaz, že se jedná o komunikaci ze sedmdesátých let 20. st., provoz ji začal nadměrně zatěžovat. S tím se vyskytly první problémy spjaté s její životností. Lidé upozorňovali na tvořící se praskliny, díry a častá znečištění v podobě bahna, písku, šterku nebo kamení.

Dalším negativním prvkem byl zvyšující se hluk a prašnost v okolí. Práce na stavbách začínaly mezi šestou a sedmou hodinou ranní a někdy končily v pozdních nočních hodinách. Na stavbách se pracovalo celý týden včetně víkendů.

Za zmínku stojí také podstatný problém, jehož následky nebyly v prvních etapách výstavby tak zjevné. První projevy bylo možné pozorovat s prvním nápoem turistů v „AP“. Vidochov ani Stupná nemají svůj vlastní vodovod (viz kapitola 4). V celé oblasti se nachází řada domácích studní. Pro „AP“ bylo nutné zajistit vlastní zdroj vody. Byly navrtány tzv. „Artézské studně“²⁰. Ve studnách v blízkém okolí začala klesat hladina spodních vod, někde se ztratila úplně. Byla

---

²⁰ Artézeská voda se nachází mezi dvěma nepropustnými geologickými vrstvami a působí na ní tlak okolní vody s vyšší volnou vodní hladinou. Díky tomuto přírodnímu přetlaku dochází po navrtání studně do této zvodnělé vrstvy k samovolnému vystoupení hladiny ve studni nad úroveň horní nepropustné vrstvy.

prováděna šetření ze strany odboru životního prostředí v Nové Pace. Přímá spojitost obou jevů nebyla prokázána ani dostatečně vyvrácena.

Výstavba znamenala zásah do reliéfu krajiny (zarovnávání svahů, odvoz přebytečné zeminy apod.) Na svahu se objevila nová příjezdová cesta ze štěrku a kamení. Původním záměrem byla snaha vybudovat asfaltovou komunikaci. Varianta vyžadovala větší investici, proto od ní investor upustil.

Problémy byly zaznamenány také na straně investora. Kritika směřovala především k přístupu některých českých firem (nedochvilnost, stavební průtahy, špatně odvedená práce a nadhodnocené pracovní úkony).

Ve Stárkově zaznamenaly problémy při výstavbě. Nedospěly do takových rozměrů jako ve Stupné. Napomohla tomu spoluúčast obce na projektu. Spoluobčané byli na připravovaný projekt upozorňováni. Během svolané veřejné schůze obec přednesla své záměry. Zdůraznila eventuelní rizika.

Výstavba v obou lokalitách přinesla řadu výhod a nevýhod. Výhody lze spatřovat ve vytváření pracovních příležitostí pro různá odvětví (plánování, projektování, stavitelství apod.), v angažovanosti dodavatelských firem (stavební materiál, vybavení objektů) a ve zvýšení příjmů pro české občany.

Přinesla řadu nevýhod v podobě zhoršení stavu místních komunikací, zvýšení hluku a prašnosti v okolí, změn reliéfu krajiny (zarovnávání, zavalitost, terénní haldy, nově vytvářené zpevněné cesty) a konfliktní situace místních obyvatel a rekreantů se stavebními firmami.

6.3 Stav po roce 2006

Od počátků výstavby (1996 – 1998) prošly „AP“ a „GV“ obdobím výrazných změn. Jejich projevy jsou zřetelnější zejména ve Stupné.

Podkapitola zachycuje stav po roce 2006. Poukazuje na současnou tvář „AP“ a „GV“, pozastavuje se nad plány do budoucna. Uvádí výčet lokalit s výskytem obdobného jevu v rámci ČR. Závěr je věnován celkovému zhodnocení problematiky s přehledem pozitiv a negativ realizace těchto projektů.

6.3.1 Reálná podoba projektů a jejich fungování

Pro obě lokality bylo příznačné (rok 2008), že práce na výstavbě rekreačních objektů pokračovaly, však v daleko menší míře.

6.3.1.1 „Arcadian Parc“ Stupná

Konečná podoba projektu „AP“ dospěla k hranici sedmadvaceti roubených chalup. Za součást areálu lze považovat budovu bývalé základní školy, jež prošla značnou rekonstrukcí. V roce 2008 bylo zahájeno stavební řízení ve věci výstavby poslední roubenky. Celý schvalovací proces může trvat několik měsíců. Vše je odvislé od vyjádření obce a majitelů sousedních pozemků. Vedení obce vyjádřilo předběžný souhlas s výstavbou.

„AP“ připomíná malou osadu tvořenou relativně zhuštěnou zástavbou roubených chalup. Výraznou dominantou je architektonické pojetí. Je zde patrná snaha o co nejnížší zásah do okolní přírody. Byl kladen důraz na zachování estetického rázu území, tak aby minimalizovaly následky výstavby.

Hlavní klientelu tvoří zahraniční rekreanti. Většina přijíždí z Holandska. Areál je také využíván rekreanty např. Německa, Belgie, Ruska a ČR.

Z hlediska fungování se jedná o zcela soběstačný areál s dobrou organizací. O chod areálu se stará již zmiňovaný správce. Pokud přijede holandská rodina, zajistí ji ubytování a poskytne základní informace (chod areálu, příroda, památky apod.).

Významný problém představuje izolovanost celého „AP“ a s tím spojená nedůvěra místních obyvatel. Přispělo k tomu hned několik faktorů - vytyčení dopravní značky se zákazem vstupu upozorňující na soukromý pozemek, špatná komunikace plynoucí zejména z neznalosti cizího jazyka místních obyvatel (němčina, angličtina) a neochota otevření se odlišné kultuře, popř. její pochopení.

Situace by se dala řešit vybudováním společných prostor (restaurace, obchod s potravinami, hřiště apod.), kde by docházelo ke konfrontaci mezi českou a cizí kulturou (holandská, německá).

Majitelé chalup dojíždějí třikrát a čtyřikrát ročně. Zdržují se zde v průměru čtrnácti dnů během jedné návštěvy. V období mezi jednotlivými návštěvami zůstávají chalupy prázdné, proto dochází k jejich pronajímání.

Na této myšlence byla postavena celá koncepce „AP“. Ard-Jan Gijsbertsen upozorňoval zájemce o nemovitost, že existují možnosti dalšího zhodnocování (pronájem, spekulativní prodej).

Zájem ze strany Holanďanů byl enormní. Na výběr bylo ze tří variant roubených chalup – Comfort, Romance a Dream v cenách 107-185 tisíc eur (3-5 miliónů Kč). Obvodové zdivo je tvořeno čtvrtmetrovými dřevěnými trámy. Interiér nabízí dostatečný komfort v podobě vytápěných podlah, elektrických přímotopů, krbových kamen apod. Část vybavení pochází od českých dodavatelů (kuchyňské doplňky, elektrospotřebiče), část (nábytek, dlažba) byla přivezena z Holandska.

K propagaci projektu byla využita asistence cestovních kanceláří a internetu. Na internetových stránkách²¹ společnosti Arcadian je uvedeno několik důvodů, proč investovat do nemovitostí v ČR:

- *Nízké ceny nemovitostí*
- *Růst českého realitního trhu, zhodnocování nemovitostí v rozpětí 20-25% v regionech Podkrkonoší a Krkonoš*
- *Nabídka pronájmu jejich nemovitosti*

6.3.1.2 „Green Valley“ Stárvov

„GV“ představuje plně funkční rekreační areál. Skládá se z dvaaadvaceti domků postavených do dvojic. Výstavba dalších jedenácti se připravuje. Jedná se o uniformní zástavbu připomínající „pionýrský tábor“. Původně měly domky korespondovat s místní přírodou a architekturou. Výsledný efekt lze považovat za opačný. Zvolené architektonické pojetí vzbuzuje dojem nepřírodního prvku v krajině. (viz příloha č. 6)

Oproti „AP“ má výhodu dobrého sociálního zázemí. U vjezdu do areálu stojí recepce. Zde jsou rekreantům poskytnuty veškeré potřebné informace. Dle

²¹ <http://www.arcadian.nl>

vyjádření správce areálu, věnují každému rekreatovi zhruba dvacet až třicet minut. Během této doby ho seznamují se strukturou a fungováním areálu, s okolní krajinou, s poskytujícími službami a nabízenými aktivitami pro využití volného času.

Rekreanti mohou využívat např. volejbalové hřiště, dětské hřiště s bazénem, ohniště, půjčovnu kol. Do areálu spadá rybník s možností rybaření. V zimní sezoně lze využít lyžařský vlek pro začátečníky.

Celý „GV“ spadá pod správu CHKO Broumovsko. V jejím vyjádření jsou jasně definovány podmínky, za jakých mohl být areál vystavěn. Z důvodu ochrany přírody nemohou být v blízkosti domků vystavěny jednotlivé bazény, pouze jeden centrální. Zákaz se vztahuje také na vybudování parkovacích ploch u jednotlivých objektů a příjezdovou komunikaci. Rekreati musí využívat služeb centrálního parkoviště v blízkosti recepce.

Na obdobném principu nakládání s nemovitostmi jako v „AP“ funguje „GV“. Zde se o realitní záležitosti stará firma Arencio Nederland (majitel Wim Arencio). Každý domek má svého holandského vlastníka, jenž podepsal smlouvu, v níž se zavázal svoji nemovitost pronajímat. Je v ní také klauzule, že pokud vlastník přijede během hlavní letní či zimní sezóny, je povinen uhradit částku za pobyt jako ostatní rekreati.

6.3.1.3 Celkové posouzení

V případě „AP“ a „GV“ můžeme mluvit o zcela soběstačných areálech. Odlišnosti lze nalézt po stránce architektonické nebo organizační. „AP“ se snaží více zapadnout do krajinného rázu. Plní funkci především rekreační. Organizace rekreace (vlastní, pronajímání) je založena čistě na dobrovolnosti jednotlivých vlastníků. „GV“ využívá obdobné koncepce jako „AP“. Z hlediska organizace a fungování jde více o rekreační areál klasického typu (obdoba chatkového rekreačního zařízení).

Po stránce pracovního uplatnění nabízejí obě lokality několik příležitostí (správce areálu, úklidové práce, finanční poradenství).

Největší nápor rekreatantů přichází v letní a zimní sezoně. V létě se jedná o měsíce červenec a srpen. V zimě turisté jezdí v období kolem Vánoc a v lednu. V mezisezóně areály zůstávají nevyužity.

Nejpočetnější klientelu tvoří Holanďané, objevují se zde i Němci a Belgičané. (viz kapitola 7)

3.3.2 Plány do budoucna

V roce 2008 práce na výstavbě nových domků a roubenek pozvolna skončily. Pokračovalo se na přestavbách a renovacích. Kultivovali se přilehlé zahrady a louky. Začaly se objevovat budoucí plány rozvoje obou lokalit.

Hlavním záměrem bylo rozšíření „AP“ o dalších deset roubených chalup. (viz příloha č. 4) Vedení obce stálo striktně proti a budoucí výstavbu nechtělo povolit. Vycházelo ze své zkušenosti z předešlých let. Nejpalčivějším problémem byla otázka finančního přínosu pro obec. Ten byl v porovnání s ostatními lokalitami spíše symbolický (turistický poplatek za rekreanty).

Ve Stárkově počítá plánování s výstavbou dalších jedenácti domků, čímž by se celkový počet rozrostl na třiatřicet. Celkem jich lze vystavět maximálně jedenapadesát. Další navyšování bylo ze strany vedení CHKO odmítnuto.

Další plánovanou akcí byla rekonstrukce budovy bývalého mlýna ležícího v areálu. Rekonstrukce počítala s jeho proměnou v penzion s krytým bazénem a restaurací. Mezi hlavní priority patřily neustále se zlepšující nabídka služeb a snahy přilákat do „GV“ větší počet rekreatantů jednak z Holandska, ale také z Německa, Belgie a Ruska.

Ard-Jan Gijsbertsen své plány rozšířil také na další oblasti. V Lučanech nad Nisou (Jizerské hory) připravoval výstavbu areálu pod názvem „Arcadian Parc Lučany“ s třiatvaceti roubenými chalupami. Jednalo se o totožnou koncepci projektu jako „AP“ ve Stupné. Stavební úřad v Jablonci nad Nisou ve svém územním rozhodnutí stanovil podmínku sedmnácti rodinných domků.²² Samotnou realizaci projektu schválil.

²² Aktuální oznámení. [online]. [cit, 20. 3. 2008]. Dostupné z: http://www.mestojablonec.cz/redakce/tisk.php?clanek=1125&lanG=cs&slozka=23&detail_claim=2227&

Ve Vrchlabí realizoval projekt rekonstrukce bývalé kočárny, jež náleží ke komplexu vrchlabského zámku. Zchátralý objekt byl přestavěn na bytový dům se sedmnácti apartmány. Prostory v přízemí budou využívány ke komerčním účelům. Celá investice se vyšplhala k částce téměř třiceti milionů korun.

Vedení města bylo realizaci nakloněno. Pozitivně hodnotilo fakt, že došlo k obnově památkově chráněného objektu v souladu s předpisy památkové péče.

Mezi další plány Ard-Jana Gijsbertsena patřily:

- *výstavba osmi roubených chalup pod názvem „Arcadian Parc Bukovina“ v Bukovině u Čisté na Semilsku*
- *„Vitko Vista“ ve Vítkovcích (Krkonosě)- dva penziony s čtrnácti apartmány*
- *residence v Rokytnici nad Jizerou s pětadesáti apartmány*
- *residence v Peci pod Sněžkou s pětatřiceti apartmány*

Se smělými plány Ard-Jana Gijsbertsena vzrostl význam fenoménu „holandských osad“ v oblasti Podkrkonoší a Krkonoš. „AP“ byl pilotním projektem. Cíle, již si Gijsbertsen kladl, byly splněny (dobře fungující areál, návratnost investice). Zvýšený zájem o autentický typ rekreačního bydlení ho přiměl k realizaci dalších plánů.

6.3.3 Lokality s obdobnou zástavbou v rámci ČR

S obdobným typem zástavby se můžeme setkat také v jiných oblastech ČR. (viz Tab. 6.1) Mezi nejžádanější lokality patří oblasti východních, jižních a středních Čech. Nově se začínají investoři zajímat o Moravskoslezský kraj. Nové projekty vznikly v Jizerských horách a na Šumavě, v přípravné fázi se nacházejí koncepce pro oblasti Ždárských vrchů, Chrudimsko nebo Zlínsko. (viz Tab. 6.2) V některých lokalitách obce vyjádřily zamítavé stanovisko. (viz Tab. 6.3)

Tab. 6.1 Přehled oblastí s realizovanými projekty

Realizované projekty	
Krkonoše	
Čistá u Černého Dolu	• Projekt vilového parku „Happy Hill“ • 42 uniformních domků na rozloze 5 ha
Rudník – Javorník	• Projekt šesti rekreačních domů • Snaha o rozšíření výstavby
Vrchlabí – Podhůří	• Projekt „Roubená vesnička“ • 24 roubených chalup • Stejná nabídka roubených chalup jako v „AP“
Jizerské hory	
Zlatá Olešnice	• Rekreační areál „Zlatník“ • 6 roubených chalup s 1 penzionem
Šumava	
Lipno nad Vltavou	• Projekt „Marina Lipno“ o rozloze šesti hektarů s charakterem přímořského letoviska • 246 apartmánů se 136 kotevními místy pro jachty a lodě • S restauracemi, obchody a lyžařským vlekem • Nabízející přibližně sto pracovních příležitostí
Borová Lada	• Projekt „Pramen přírody“ na rozloze šesti hektarů (NP a CHKO Šumava) • 11 chalup a 27 trojdomků s investicí přibližně 315 mil. Kč • Budovy koncipovány jako celodřevěné, nízkoenergetické v cenách od 3-8 mil. Kč • S pozemky o rozloze 1680 m² bez plotů, skleníků, altánků, krbů, bazénů apod.
Jindřichohradecko	
Nová Bystřice	• Přibližně 200 rekreačních zařízení roztroušených po okolí • Bungalovy, rodinné domy a chalupy v selském stylu

Tab. 6.2 Přehled oblastí s projekty v přípravné fázi

V přípravné fázi	
Podkrkonoší	
Bílá Třemešná	• Plánovaná výstavba 6 rekreačních objektů
Bukovina u Čisté	• Projekt „Arcadian Parc Bukovina“ • Plánovaná výstavba 8 roubených chalup stejného typu jako v „AP“
Krkonoše	
Černý Důl	• Během čtyř let snaha vybudovat přibližně 80 nových rekreačních objektů ve čtyřech lokalitách
Jizerské hory	
Lučany nad Nisou	• Projekt „Arcadian Parc Lučany“ • 23 roubených chalup stejného typu jako v „AP“ • Úřady schvalují pouze 17
Ždárské vrchy	
Velké Dářko	• Projekt za 2 mld. Kč čítající zhruba 260-270 rekreačních objektů na rozloze 60-70 ha • S celoročním využitím: v létě vodní vyžití Velkého Dářka, v zimě lyžařské areály Ždárských vrchů • Nutno sladit s požadavky CHKO Ždárské vrchy
Proseč	• Předběžně monitorují zájem o výstavbu 33 rekreačních objektů
Vodní nádrž Nové Mlýny	
Pasohlávky	• Projekt „Laguna Resort“ • 52 rekreačních objektů
Zlínsko	
Kudlov	• Projekt na okraji města s třiceti srubovými chatičkami se zázemím • S 5 stálými a 40 sezónními pracovními příležitostmi

Tab. 6.3 Přehled oblasti se zamítnutými projekty

Zamítnuté	
Krkonoše	
Dolní Dvůr	• Projekt 42 rekreačních domků, posléze snížení na sedmnáct • Obě varianty odmítnuty v místním referendu
Lánov	• Projektu zamezily problémy s odkupem pozemků
Semilsko	
Chuchelna	• Projekt 10 roubených chalup a 1 penzionu • Odmítnuto vedením obce z důvodu obavy před snížením hladiny podzemních vod, zhoršením kvality místních komunikací a častému vyvážení bezodtokých jímek z každé chalupy přibližně každých dvacet dní
Broumovsko	
Horní Teplice	• Projekt „Morgen Flur“ • 30 rekreačních objektů na rozloze přibližně deseti hektarů • Odpor místních občanských sdružení
Jindřichohradecko	
zaniklá obec Rajchěrov	• Projekt z poloviny devadesátých let čítající 470 domků s patřičným zázemím (obchody, supermarket, windsurfový klub s loděnicí) • S kapacitou 2800 osob • odpor místních občanských sdružení, ekologů i ministerstva ŽP

Zdrojem pro vytvoření výše uvedených přehledů v tabulkách byla:

- *Analýza internetových zdrojů a novinových článků*
- *Autorovy osobní konzultace a korespondence s úřady*
- *Terénní průzkum*

Na základě analýzy byla vytvořena mapa s rozmístěním jednotlivých oblastí v rámci ČR. (viz příloha č. 3)

6.3.4 Celkový přínos výstavby „Arcadian Parc“ a „Green Valley“

Oba projekty lze hodnotit jako přínosné, s řadou pozitivních a negativních prvků. (viz Tab. 6.4)

Ve Stupné měl velký podíl trvale žijících občanů důchodového věku a odliv mladší generace do větších měst za následek její postupné vylidňování. Objevil se další negativní jev v podobě chátrání budov, úpadku společenského života a nezájmu o jakékoliv aktivity v obci.

Realizací „AP“ přišel velký impuls pro místní obyvatele. Výstavba přinesla oživení společenského života a větší participaci místních na dění v obci. Počáteční negativní reakce (hlučnost rekreantů, nepořádek, odlišná mentalita a kultura) vystřídala vstřícnost a snaha novou mentalitu pochopit. Místní lidé si na přítomnost rekreantů v letním a zimním období postupně zvykli. Naučili se je tolerovat. Velkým negativem zůstává, že lidé „AP“ chápou jako izolovanou osadu, nový prvek v obci. O jeho další vývoj se příliš nezajímají.

Ve Stárkově turistické zázemí existovalo. Jedná se o velice atraktivní území. Vedení obce neskrývalo podporu rozvoje cestovního ruchu. Přítomnost areálu „GV“ s možností kulturního a sportovního vyžití hodnotilo velice kladně.

Za přínosnou lze hodnotit snahu seznamovat se s cizí kulturou (akce konané v „GV“ přístupné české veřejnosti, střetávání v místní restauraci). Záporný prvek představuje architektura domků. Unifikovaná zástavba zdejší krajiny příliš neprospěla.

Tab. 6.4 Celkový souhrn pozitiv a negativ výstavby

POZITIVA		NEGATIVA	
Společné znaky			
• Oživení krajiny • Zvýšení příjmů do obecních rozpočtů • Příliv zahraničního kapitálu • Větší příjem z prodeje nemovitostí • Podíl českých firem na výstavbách • Opravy chátrajících budov • Zvýšení příjmů ve sféře služeb - obchody, restaurace, památkové objekty, sportovní areály, lyžařské střediska • Pracovní příležitosti • Podnikatelské aktivity pro české cestovní a realitní kanceláře		• Stavby v chráněných krajinných oblastech nebo v blízkosti jejich hranic • Vlastní holandský pohled na architektonické pojetí • Příliš zhuštěná struktura sídel • Zhoršený stav komunikací v důsledku zvýšeného provozu při výstavbě a rekreaci • Zvýšený hluk v oblasti • Odlišná uzavřenější mentalita • Rostoucí ceny nemovitostí v okolí a jejich nižší dostupnost pro občany ČR • Odlišná mentalita spojená se špatnou komunikací • Okrádání rekreatantů v místních obchodech a restauracích • Šetrnost holandských rekreatantů – často si vaří sami doma, neutrácejí zbytečně za ostatní služby	
Specifické znaky			
Stupná			
• Oživení krajinného rázu • Oživení společenského života v obci		• Problémy s vodními zdroji • Roční příspěvek do obecní kasy - ročně pouze 15-20 tis. Kč • Problémy s tříděním odpadů • Slibované rekreační zázemí • Daň z nemovitosti do Nové Paky • Zvýšení kriminality v okolí – především krádeže aut • Úbytek českých rekreatantů z důvodu ztráty klidu a soukromí	
Stárkov			
• Příjem do rozpočtu až 200 tis. Kč		• Kontrast s okolní krajinou	

6.4 Důvody a příčiny vzniku fenoménu „holandských osad“

Počátky vzniku fenoménu lze datovat do období konce 20. století. Po pádu komunismu (1989) se hranice tehdejšího Československa otevřely směrem na západ. Z počátku do Česka mířili němečtí a rakouští turisté (levné nákupy v pohraničí). V této době nemělo Česko potřebné zázemí pro rozvoj cestovního ruchu. Chyběla potřebná kapacita lůžek v ubytovacích zařízeních, technická infrastruktura nebo kvalifikace zaměstnanců. V průběhu první poloviny devadesátých let 20. st. nastal zlom. Češi si uvědomili hodnotu přírodního a kulturního potenciálu své země. Rostl počet nově vznikajících cestovních kanceláří, nabídek ubytování v penzionech, v samostatných pokojích v rodinných domcích (tzv. „zimmer frei“). Pronajímali se také celé domy a chalupy.

Po roce 1989 přijíždí do Stupné první vlna návštěvníků z Německa. Jednalo se především o bývalé rodáky, kteří byli po roce 1945 odsunuti, nebo jejich potomky. Rostoucí návštěvnosti se rozhodli využít místní obyvatelé. V obci začaly fungovat tři penziony. O klientelu se staraly německé a holandské cestovní kanceláře. Zájem o pronájem části nebo celé chalupy byl ze strany Holanďanů velký. Důvody zvýšené poptávky lze spatřovat v:

- *Neznámé oblasti pro západní část Evropy*
- *Venkovské krajiny, jež byla plná kopců, potoků a řek*
- *Soukromí a klidu*
- *Uvolněnějším životním stylu s možností volného táboření, houbaření nebo rybaření*
- *Nízkých cenách zboží a služeb, jež umožnily příjezdy sociálně slabším rodinám.*

Po roce 1995 se v ČR začala rozvíjet výstavba velkokapacitních rekreačních areálů, které stály u zrodu „fenoménu holandských osad“. (viz příloha č. 5) Důvody a příčiny lze shrnout v těchto bodech:

- *Rostoucí investiční, hypoteční a realitní trh v Česku.*
- *Zlepšení legislativních pravidel s možností snadnějšího vlastnění nemovitosti.*
- *Vstřícnost obcí vůči nově vznikajícím projektům, které jim slibovali výrazný ekonomický přínos.*

- *Nízká pořizovací cena nemovitosti*, která je oproti Holandsku až trojnásobně nižší.
- *Vlastnictví většího pozemku (zahrada, les, louka)*.
- *Zhodnocení investic* nákupem nemovitosti v ČR, kde je předpokládán až 25% nárůst cen.
- *Nízké náklady na údržbu* nemovitosti a pozemků.
- *Následný pronájem* své nemovitosti a s tím možnost zvýšení návratnosti své investice.
- *Vzdálenost*, která činí mezi ČR a Holandskem v průměru tisíc km a trvá okolo deseti až dvanácti hodin.

Všechny tyto důvody nasvědčují tomu, že trend v nakupování nemovitostí v ČR bude nadále pokračovat. Budoucí vývoj nelze s přesností určit. Vyskytují se specifické důvody, ale spíše spekulativního rázu:

- *Status druhého levnějšího bydlení*.
- *Hustota zalidnění* v Holandsku (přibližně 390 obyvatel na km²), jež je oproti ČR téměř trojnásobná.
- *Důchodový systém* bez garance velkého příjmu ve stáří. Tím se naskytuje možnost dožít důstojně např. v Čechách.
- *Klimatické problémy*, které zapříčiňují vzdymání mořské hladiny (téměř 50% území Holandska leží pod hladinou moře).
- *Národnostní situace* v Holandsku, kde nastávají problémy s rozrůstajícími se komunitami obyvatel z Afriky a arabsky mluvících zemí.

K posilování role fenoménu přispívá:

- *Výstavba rekreačních parků a areálů po celé ČR zahraničními investory*
- *Skupování rekreačních objektů cizinci v rámci jedné obce*
- *Přísliby ekonomické rentability pro obce*
- *Všeobecné podvědomí lidí, v němž je každému areálu typu „AP“ přiřazován pojem „holandská osada“*

7 TERÉNNÍ PRŮZKUM LOKALIT „ARCADIAN PARC“ A „GREEN VALLEY“

Náplní terénního průzkumu byl sběr dat přímo v zkoumaných lokalitách „AP“ a „GV“. Hlavní úkol spočíval ve zjištění, jak na danou problematiku nahlízejí zahraniční rekreanti a místní obyvatelé. U rekreantů bylo zjišťováno, proč volí danou lokalitu, jak hodnotí areál a jeho okolí, jak zde využívají volného času, jak nahlízejí na danou problematiku zkoumaných oblastí. U místního obyvatelstva sloužil dotazník jako osnova pro rozhovor. Výsledky se promítly ve všech kapitolách DP.

Při struktuře otázek pro rekreanty se vycházelo z předpokladu, že se jedná o holandské rodiny s dětmi trávící zde letní nebo zimní dovolenou, kteří preferují přírodní ráz krajiny a během pobytu se věnují různým aktivitám (cestování, sport apod.)

Sběr dat probíhal od poloviny roku 2006 do března roku 2008, v letním (72% respondentů) a zimním období (28% respondentů), kdy návštěvnost dosahuje nejvyšších hodnot.

Pro sběr dat byla zvolena dotazníková metoda (viz. Příloha č. 2). Dotazník se skládal z 22 otázek, které byly shodné pro obě lokality. Obsahoval jak uzavřené (nabízející výběr odpovědí), tak otevřené otázky, na které mohli respondenti odpovídat svými slovy. Strukturovaný dotazník zároveň splňoval roli osnovy při druhé výzkumné metodě, kterou byl rozhovor, pokud o něj respondent projevil zájem. Forma byla individuální i skupinová. Do rozhovorů se často zapojovala celá rodina. Dotazník rámcově zjišťoval:

- 1) *Věk, pohlaví, počet dětí, bydliště, národnost, profese*
- 2) *Vztah k areálu, návštěvnost, atraktivitu regionu*
- 3) *Volnočasové aktivity a využití služeb*
- 4) *Hodnocení vztahů*
- 5) *Hodnocení rekreačního areálu*

Data byla převedena do elektronické podoby a následně zpracována v pěti celcích. Celkově bylo rozdáno 150 dotazníků (Stupná - 100, Stárkov – 50).

7.1 Vyhodnocení

1) **Struktura respondentů** - pohlaví, věk, národnost, počet dětí, bydliště, profese

1.1 Pohlaví

Otázka zjišťovala pohlaví respondenta.

Tab. 7.1 Pohlaví respondentů ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Pohlaví		
	muž	žena	nehodnoceno
Stupná	61	39	0
%	61	39	0
Stárkov	37	13	0
%	74	26	0

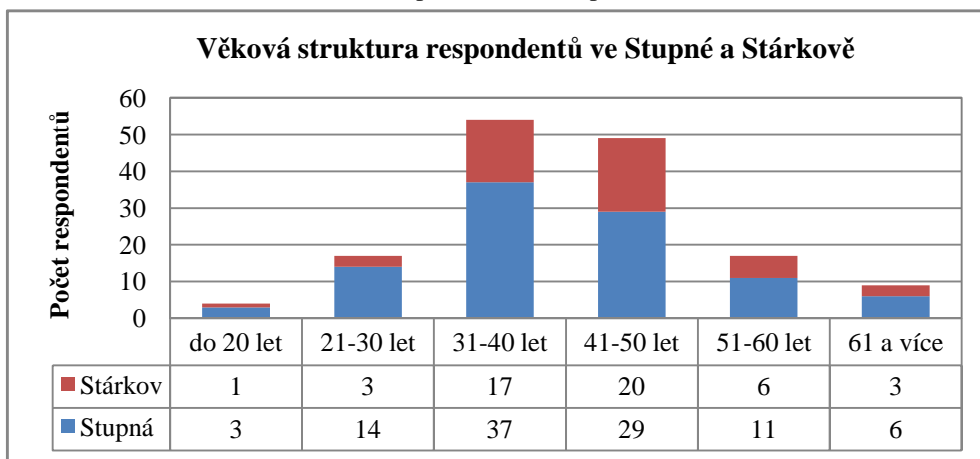
V obou lokalitách tvořili respondenty ve větší míře muži, ve Stupné 61% a ve Stárkově 74%. Podíl odpovědí žen činil ve Stupné 39%, ve Stárkově 26%.

1.2 Věková struktura

Otázka směřovala k zjištění, jaké věkové skupiny nejvíce navštěvují obě rekreační lokality.

Nejvíce respondentů náleželo do věkové skupiny 31-40 let (36%), druhou nejpočetnější skupinu tvořili respondenti ve věku 41-50 let (33%). Nejméně respondentů patřilo do skupiny méně než 20 let (3%).

Graf 7.1 Celková věková struktura respondentů ve Stupné a Stárkově

1.3 Národnostní složení

Otázka zjišťovala národnost repondenta.

Nejpočetnější skupinu respondentů tvořili v obou lokalitách Holanďané (Stupná 97%, Stárkov 100%). Ve Stupné byli také zastoupeni Němci (2%) a Belgičané (1%).

Tab. 7.2 Národnostní složení respondentů ve Stupné a Stárkově

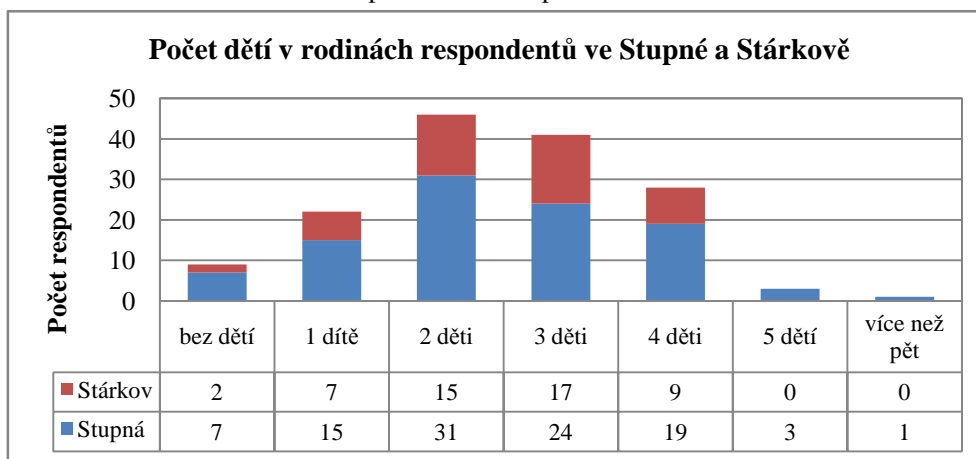
Lokalita	Národnost				
	Holandská	Belgická	Německá	Jiná	nehodnoceno
Stupná	97	1	2	0	0
%	97	1	2	0	0
Stárkov	50	0	0	0	0
%	100	0	0	0	0

1.4 Počet dětí v rodině

Otázka zjišťovala počet dětí v rodině respondenta.

Nejvíce přijížděly rodiny s dvěma dětmi (31%), následují rodiny s třemi dětmi (27%), čtyřmi (19%) a jedním dítětem (14%). Rodiny s pěti dětmi tvořily 6%, s více jak pěti dětmi 2%. Rodiny bez dětí byly zastoupeny 6%.

Graf 7.2 Počet dětí v rodinách respondentů ve Stupné a Stárkově

1.5 Bydliště

Otázka zjišťovala, z jak velkých sídel respondenti přijíždí.

Nejvíce rekreatantů přijelo ze sídel do 50 tis. obyvatel (46%). Z měst mezi 50-100 tis. obyvatel volilo rekreaci v obou lokalitách 27%, z velkoměst nad 100 tis. 28% respondentů.

Tab. 7.3 Bydliště respondentů ve Stupné a Stárkově

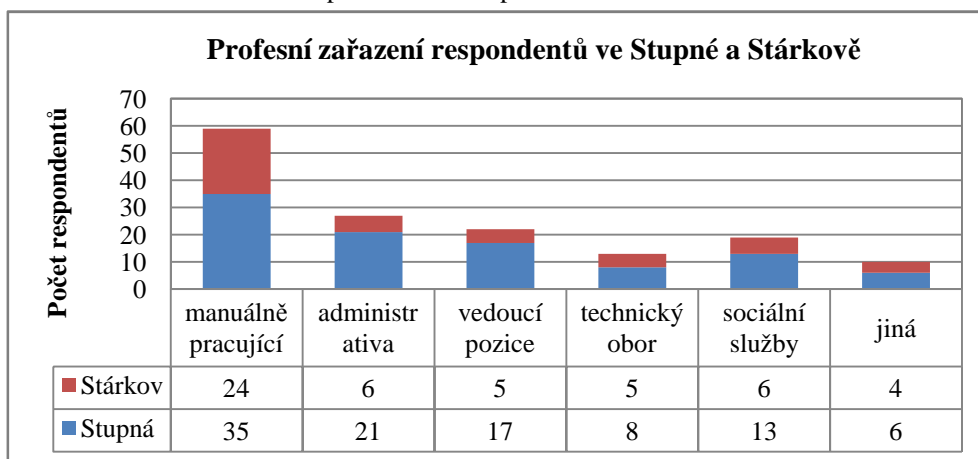
Bydliště	Lokalita			
	Stupná	%	Stárkov	%
do 25 tis. obyvatel	14	14	9	9
25 001-50 000 obyvatel	32	32	13	13
50 001-100 000 obyvatel	23	23	18	18
100 001-250 000 obyvatel	15	15	6	6
250 001-500 000 obyvatel	7	7	4	4
500 001-1 mil. obyvatel	9	9	0	0
nad 1 mil.	0	0	0	0

1.6 Profese

Otázka zjišťovala pracovní zařazení respondenta.

Respondenti měli různá pracovní zařazení. Nejvíce respondentů náleželo do skupiny manuálně pracujících (39%). Významnou skupinu tvořili pracovníci v administrativě (18%) a pracovníci na vedoucích pozicích (14%).

Graf 7.3 Profesní zařazení respondentů ve Stupné a Stárkově

První část dotazníku zjišťovala základní informace o respondentech. Z odpovědí je patrné, že nejpočetnější skupinu rekreatantů tvořili Holanďané ve věku třiceti až padesáti let, s dvěma až třemi dětmi a bydlištěm ve městech do 100 tis. obyvatel.

2) Vztah k areálu, návštěvnost, atraktivita regionu

2.1 Vztah k rekreačnímu objektu

Otázka zjišťovala vztah respondenta k objektu (vlastník nebo rekreant).

Ve Stupné tvořili majitelé objektů 23% respondentů, ve Stárkově 11%.

Tab. 7.4 Vztah respondentů k rekreačnímu objektu ve Stupné a Stárkově

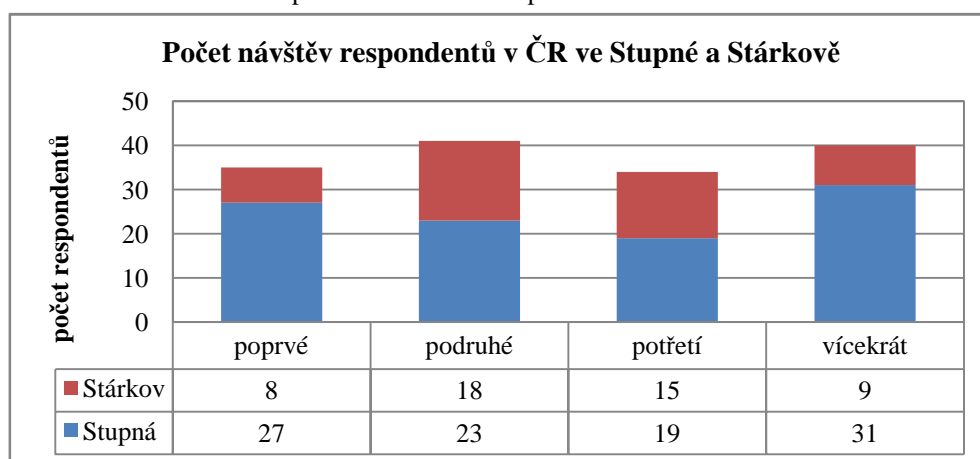
Lokalita	Vztah k nemovitosti		celkem
	vlastník nemovitosti	pouze rekreant	
Stupná	23	77	100
Stárkov	11	39	50

2.2 Návštěvnost ČR

Otázka zjišťovala počet návštěv respondenta v ČR.

Česká republika patří mezi vyhledávané turistické destinace. Poprvé do ČR vyrazilo 27% respondentů, několikátou návštěvu volilo 73% dotazovaných. Do stejného místa se vrátilo 21%.

Graf 7.4 Počet návštěv respondentů v ČR ve Stupné a Stárkově

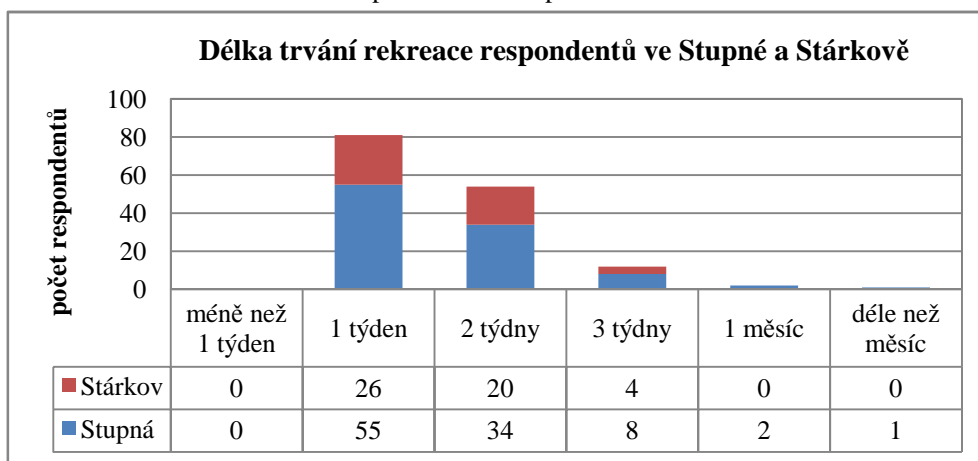

2.3 Délka pobytu

Otázka zjišťovala, jak dlouho trvala rekreace respondenta.

Na týdenní dovolenou vyrazilo 54%, na dvoutýdenní 36% a třítýdenní 8% respondentů. Měsíc a více se zdrželi pouze 3 respondenti. Jednalo se o majitele rekreačního objektu.

Graf 7.5 Délka trvání rekreace respondentů ve Stupné a Stárkově

2.4 Atraktivita ČR

Otázka zjišťovala, v čem spatřoval respondent atraktivitu ČR.

Nejvíce respondentů zaujala příroda (hory, kopce, lesy, rybníky) a možnost prohlídky památek. Pochvalovali si vyšší úroveň služeb. Obdivovali uvolněnější venkovský život. Dvanáct respondentů uvedlo, že je velice příjemné zažít absolutní tmu, kterou v Holandsku nezažili.

Tab. 7.5 Atraktivita ČR pro respondenty ve Stupné a Stárkově

Atraktivita	Lokalita	
	Stupná	Stárkov
příroda	92	43
nízké ceny	38	22
památky	54	19
kultura	21	13
služby	63	32
dobré životní podmínky	17	6
uvolněnější život	57	8
klima	14	2

Atraktivita	Stupná	Stárv
klid	49	33
tma	8	4

2.5 Zajímavé turistické cíle

Otázka zjišťovala, jaká místa považoval respondent za zajímavá – v blízkém okolí a za hranicemi místního regionu.

V rámci regionu vyrazili respondenti ze Stupné na Pecku (hrad, kemp s koupalištěm), do muzea a klenotnice v Nové Pace a do Anenských lázní v Lázních Bělohrad. Za vzdálenější turistické cíle volili Krkonoše (Sněžka, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Rokytnice nad Jizerou), Český ráj (Hrubá Skála, Trosky) a Prahu (památky, nakupování, kultura). Vyrazili také do Kutné Hory a Českého Krumlova.

Tab. 7.6 Regionální a mimoregionální cíle respondentů ve Stupné

Turistické cíle v rámci regionu	Lokalita	Turistické cíle za hranice regionu	Lokalita
	Stupná		Stupná
Nová Paka	67	Krkonoše	168
Lázně Bělohrad	42	Český ráj	113
Pecka	73	Praha	83
Jilemnice	23	Královédvorsk	32
Stará Paka	2	Liberecko	5
Kumburk	13	Kutná Hora	6
		Český Krumlov	1
		Broumovsko	51

Ve Stárvě nejvíce respondentů zavítalo do samotného Stárv, nedalekých Adršpašsko-teplických skal a Broumova. Rádi zamířili do nedaleké Kudova Zdrže v Polsku (nakupování, atrakce bludiště). Za vzdálenějšími turistickými cíli vyrazili obdobně jako respondenti ve Stupné do Krkonoš, Českého ráje a Prahy. Třináct respondentů uvedlo za svůj cíl jižní Moravu (Lednicko-Valtický areál, Moravský kras).

Tab. 7.7 Regionální a mimoregionální cíle respondentů ve Stárkově

Turistické cíle v rámci regionu	Lokalita	Turistické cíle za hranice regionu	Lokalita
	Stárkov		Stárkov
Stárkov	41	Krkonoše	72
Adršpašsko-teplické skály	39	Český ráj	47
Broumov	31	Praha	53
Náchod	12	Královédvorsk	13
Babičino údolí	17	Liberecko	8
Hronov	24	Pardubicko	5
Kudowa Zdrój	18	Český Krumlov	1
		Jižní Morava	13

3) Volnočasové aktivity a využití služeb

3.1 Aktivity

Otázka zjišťovala, jakým aktivitám se respondent věnoval během rekreace.

Mezi nejvyhledávanější aktivity patřila turistika v letním období a lyžování v zimním období. Respondenti se často věnovali návštěvám památek, cyklistice, vodním radovánkám a pasivnímu relaxování. Velice oblíbenou aktivitou bylo táboření ve volné přírodě. Výlety do Špindlerova Mlýna často respondenti spojovali s návštěvou místní bobové dráhy. Vyzkoušeli také méně tradiční aktivity jako horolezectví, jezdeckví nebo paragliding.

Tab. 7.8 Aktivity respondentů během rekreace ve Stupné a Stárkově

Aktivita	Lokalita	
	Stupná	Stárkov
turistika	81	38
cyklistika	30	19
lyžování a snowboarding	77	33
vodní radovánky	29	17
lázeňství	6	0
horolezectví	5	0
návštěva památek	73	32
nakupování	62	25
pasivní relaxování	23	16
táboření	44	19
rybaření	3	0

Aktivita	Lokalita	
	Stupná	Stárkov
golf	8	2
tenis	2	5
volejbal	0	4
bobová dráha	33	9
jezdectví	2	12
paragliding	3	1
potápění	1	0
bruslení	2	0

3.2 Služby

Otázka zjišťovala, jakých služeb využíval respondent během rekreace.

Respondenti nejvíce využívali služeb spojených s gastronomií (restaurace), cestovním ruchem (cestovní agentury, infocentra), nakupováním (obchodní domy) a sportem (sportovní areály a centra). Zejména majitelé rekreačních objektů uváděli specifické služby spojené se stavebnictvím (stavební a dodavatelské firmy), daňovým poradenstvím nebo právními úkony.

Tab. 7.9 Služby využívané respondenty během rekreace ve Stupné a Stárkově

Služby	Lokalita	
	Stupná	Stárkov
gastronomie	82	42
doprava	33	14
ubytování	6	2
nakupování	72	27
sport	57	23
kultura	41	32
cestovní ruch	71	40
internetová centra	17	0
lékařské služby	9	0
stavebnictví	18	6
ekonomické poradenství	8	1
právníkové služby	2	0
úklidové služby	23	0

Celkově si respondenti ČR velice pochvalovali. Pobyt v ČR nabídl možnost velkého spektra aktivit, jak využít volného času během rekreace. Úroveň služeb považovali na dostatečné úrovni. Pozitivně hodnotili poměr služba/cena.

4) Hodnocení vztahů mezi rekreanty a českými občany

4.1 Zkušenosti s českými občany

Otázka zjišťovala, s jakým chováním a jednáním se respondent setkal u českých občanů.

Kladnou zkušenost s českými občany uvedlo 70% respondentů ve Stupné, ve Stárkově 88%. S negativní zkušeností se setkalo 30% (Stupná) a 12% (Stárkov) respondentů.

Tab. 7.10 Zkušenosti respondentů s českými občany ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Zkušenost				
	velice dobrá	dobrá	špatná	velice špatná	nehodnoceno
Stupná	23	47	18	12	0
%	23	47	18	12	0
Stárkov	11	33	6	0	0
%	22	66	12	0	0

4.2 Charakteristické vlastnosti

Otázka zjišťovala, jaké vlastnosti respondent volil při charakteristice českých občanů.

Mezi pozitivními vlastnostmi byly nejvíce zmiňovány přátelství a ochota, zároveň se protipóly těchto vlastností objevovaly v negativním hodnocení (nepřátelství, špatná komunikace a neochota). Ve čtyřech případech si respondenti stěžovali na lživé chování. Na okrádání si stěžovalo deset respondentů. Z celkového hlediska nahlíželi respondenti na Čechy jako na bezproblémové lidi. V obou lokalitách se o místních vyjadřovali v pozitivě. Negativní zkušenosti zmiňovali především v souvislosti se svými výlety.

Tab. 7.11 Charakteristické vlastnosti Čechů dle respondentů ve Stupné a Stárkově

Vlastnosti	Lokalita	
	Stupná	Stárkov
velice milí	2	4
přátelští	41	26
nepřátelští	27	11
komunikativní	2	8
nekomunikativní	32	21
uzavření	12	5
ochotní	7	12
neochotní	18	6
spolehliví	4	0
nespolehliví	8	2
ulhaní	4	0
okrádající	6	4

4.3 Češi v sousedství

Otázka zjišťovala, zdali respondent považoval české občany za dobré sousedy.

Kladnou odpověď uvedlo celkem 53% respondentů. Velice kladně se vyjadřovali respondenti především ve Stárkově, kde jako pojítka mezi rekreanty a obyvateli Stárkova působilo místní restaurační zařízení. Záporně se vyjádřilo 23% respondentů a 24% otázku nehodnotilo.

Tab. 7.12 Hodnocení sousedských vztahů ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Odpověď		
	ano	ne	nehodnoceno
Stupná	42	24	34
%	42	24	34
Stárkov	38	10	2
%	76	20	4

4.4 Názory místních obyvatel

Otázka zjišťovala, do jaké míry byl respondent seznámen s názory místních obyvatel na rekreační areál a rekreanty.

Seznámení s názory místních obyvatel uvedlo celkově 27% respondentů. Jednalo se především o majitele rekreačních objektů, kteří v obou lokalitách trávili více času. Zápornou odpověď uvedlo 73% respondentů.

Tab. 7.13 Seznámení respondentů s názory místních obyvatel ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Odpověď		
	ano	ne	nehodnoceno
Stupná	22	78	0
%	22	78	0
Stárkov	19	31	0
%	38	62	0

Celkově hodnotili respondenti vztahy s českými občany za přátelské, bez výraznějších konfliktních situací. Považovali místní obyvatele za dobré sousedy. O problematiku fenoménu „holandských osad“ se příliš nezajímali.

5) Hodnocení rekreačního areálu

5.1. Spokojenost s ubytováním

Otázka zjišťovala spokojenost respondenta s ubytováním.

Spokojenost s ubytováním projevilo 83% dotazovaných. Kladně hodnotili především komfortní vybavení objektů, zázemí a služby spojené s chodem areálů. Výtky směřovaly zejména k příjezdovým komunikacím. Nespokojenost s ubytováním vyjádřilo 11% (obava z krádeží, volný pohyb cizích osob v areálu). Na otázku neodpovědělo 6% respondentů.

Tab. 7.14 Spokojenost respondentů s ubytováním ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Odpověď		
	ano	ne	nehodnoceno
Stupná	85	10	5
%	85	10	5
Stárkov	39	7	4
%	78	14	8

5.2. Architektura

Otázka zjišťovala, jak respondent hodnotil architektonický vzhled budov v rekreačním areálu.

Respondenti hodnotili vzhled objektů pomocí škály od jedné do pěti. (1 = nejlepší známka; 5 = nejhorší známka). Velice pozitivně bylo hodnoceno architektonické provedení ve Stupné (1 = 77% a 2 = 14%). Nejhorší obdržená známka byla 3 (9%). Ve Stárkově se respondenti vyjádřili spíše negativně vůči zvolené architektuře objektů (3 = 42%; 4 = 14%; 5 = 12%)

Tab. 7.15 Hodnocení architektonického vzhledu budov respondenty ve Stupné a Stárkově

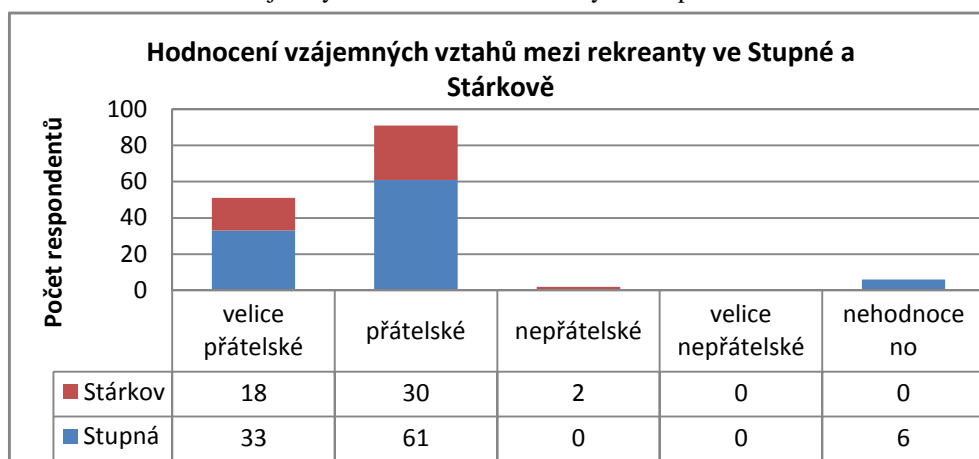
Lokalita	Hodnocení					
	1	2	3	4	5	nehodnoceno
Stupná	77	14	9	0	0	0
%	77	14	9	0	0	0
Stárkov	5	11	21	7	6	0
%	10	22	42	14	12	0

5.3. Vzájemné vztahy mezi rekreanty

Otázka zjišťovala, jak respondent hodnotil vztahy s ostatními rekreanty.

Vzájemné vztahy byly hodnoceny velmi kladně (velice přátelské 34% a přátelské 61%). Nepřátelské vztahy uvedlo 1% respondentů, 4% neopověděla.

Graf 7.6 Hodnocení vzájemných vztahů mezi rekreanty ve Stupné a Stárkově

Z celkového hlediska hodnotili respondenti rekreační areály velice kladně. Spokojenost projeví nad ubytováním a vztahy s ostatními rekreanty. Ve Stupné vzbuzovalo obdiv architektonické pojetí „AP“.

6) Doplnkové zjišťovací otázky

6.1. Příští návštěva

Otázka zjišťovala opětovnou návštěvu ČR.

Pro opětovnou návštěvu se celkově vyjádřilo 80% respondentů, 5% další návštěvu odmítlo a 15% nebylo rozhodnuto.

Tab. 7.16 Hodnocení opětovné návštěvy ČR ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Odpověď		
	ano	ne	nevím
Stupná	74	6	20
%	74	6	20
Stárkov	44	2	5
%	86	4	10

6.2. Trvalý pobyt v ČR

Otázka zjišťovala, zdali by respondent volil trvalý pobyt v ČR.

V ČR by chtělo žít natrvalo 4% respondentů, 85% trvalý pobyt v ČR odmítlo a 11% bylo nerozhodnuto.

Tab. 7.17 Hodnocení trvalého pobytu v ČR ve Stupné a Stárkově

Lokalita	Odpověď		
	ano	ne	nevím
Stupná	6	82	12
%	6	82	12
Stárkov	1	44	5
%	2	88	10

7.2 Zhodnocení

Celý terénní průzkum přinesl řadu zajímavých informací týkající se dané problematiky. Pokud respondent projevil zájem, tak se dotazník vyplňoval na základě dialogu. Během něho docházelo k rozvíjení a upřesňování informací.

Celkem bylo rozdáno 150 dotazníků. K jejich vyplňování docházelo na základě osobní schůzky autora a respondenta, ve většině případů po dohodě se zdejšími správci. Ve Stárkově byla využita možnost ponechat několik dotazníků na vrátnici zdejšího „GV“. Po jejich vyplnění byly vyzvednuty. Rozhovory probíhaly v anglickém, popř. německém jazyce.

Výsledky průzkumu byly zpracovány a následně zapracovány do jednotlivých kapitol. Z celkového hlediska lze hodnotit terénní průzkum přínosným a prospěšným.

8 SWOT analýza Novopacko

8.1 Úvod

SWOT analýza je syntéze analytických informací vedoucí k definování strategických cílů, oblastí a opatření. SWOT analýza Novopacko byla zpracována na základě detailnějšího poznání podmínek a stavu regionu. Vyhodnocení byla komplexní a vycházela z následujících zdrojů informací:

- Strategické dokumenty zpracované pro dané území
- Výsledky osobních schůzek na příslušných úřadech (MěÚ Nová Paka a MěÚ Jičín, OÚ Vidochoh)
- Vlastní terénní průzkum
- Vlastní informace a zkušenosti s regionem Novopacko

8.2 Komplexní SWOT analýza Novopacko

Geografická poloha	
Silné stránky	Slabé stránky
• Výhodná poloha regionu Novopacko • Krajina v Podkrkonoší • Geopark Český ráj – první evropský geopark a Geopark UNESCO v ČR a ve střední Evropě	• Celkově špatná dostupnost regionu v rámci silniční dopravy • Chybí napojení na dálniční síť • Slabé podvědomí o regionu Novopacko
Příležitosti	Rizika
• Využití polohy regionu – blízkost turisticky atraktivních oblastí (Krkonoše, Český Ráj)	• Nesoulad mezi hranicemi regionů – správní členění, turistické regiony, území Geoparku, dobrovolná sdružení obcí • Okrajová poloha v rámci Geoparku
Krajinný ráz	
Silné stránky	Slabé stránky
• Zvlněná a členitá podhorská krajina • Vhodné klimatické podmínky pro zimní dovolenou • Geologicky zajímavé lokality (Podlevín, Kumburk)	• Relativně chladnější lokální klima • Absence vodních toků vhodných např. pro vodáctví, rafting • Špatná kvalita vody na některých vodních plochách využívaných

• Existence zvláště chráněných maloplošných území (přírodní památky a parky) • Výskyt drahých kamenů a přírodních zkamenělin v lesích, na polích a v lomech • Významný zdroj léčivých vod (Anenské slatinné lázně v Lázních Bělohrad)	rekreanty (např. rybník Bahňák, rybník Pecka)
Příležitosti	Rizika
• Využití potenciálu krajiny pro rozvoj cestovního ruchu • Rozvoj produktů zaměřených na zimní dovolenou (např. lyžování, lední revue)	• Znehodnocování okolní krajiny např. nadměrnou těžbou dřeva, zemědělskou činností (chemické látky, odstraňování remízků) • Zhoršená kvalita nabídky lyžování a zimní dovolené

Životní prostředí a jeho ochrana	
Silné stránky	Slabé stránky
• Dlouhodobě se zlepšující kvalita životního prostředí • Zlepšení čistoty povrchových i podzemních vod • Kvalitní systém recyklace odpadů • Využití moderních technologií pro třídění odpadů	• Vysoká zátěž silniční dopravy spojená s nadměrným hlukem a zhoršenou kvalitou ovzduší • Malý počet naučných stezek vedoucích místní krajinou
Příležitosti	Rizika
• Vybudování silničního obchvatu Nové Paky • Budování kvalitních naučných stezek • Tvorba produktů zaměřených na pobyty v přírodě nebo na ozdravné pobyty	• Předpokládané zvýšení intenzity silničního provozu • Přejed na tuhá paliva vlivem zvyšujících se cen za plyn a elektřinu • Narušení PP Sýkornice případnou výstavbou připravovaného obchvatu Nové Paky • Kolize mezi záměry na výstavbu větrných elektráren a estetikou krajiny (Vidochov, Stupná) • Nešetrnost při zásazích do životního prostředí (regulace vodních toků, monokultury, nevhodná orba, nadměrné zatížení cestovním ruchem)

Hospodářství	
Silné stránky	Slabé stránky
• Dlouhodobá tradice průmyslové výroby • Relativní dostatek pracovních příležitostí • Stabilizované podnikatelské prostředí • Podpora podnikání malých a středně velkých firem • Rozvoj ekonomických subjektů v terciérní sféře • Tradice zemědělské výroby na venkově • Dobré lesní hospodářství • Využití tradice řemeslné výroby • Atraktivní ceny turistických služeb pro zahraniční návštěvníky	• Absence průmyslové zóny pro podnikání • Nedostatečná nabídka drobných ploch pro drobné a malé podnikatele • Menší atraktivita území pro investory vzhledem k nevyhovující a nedostatečné dopravní dostupnosti (přetížená rychlostní komunikace, velká vzdálenost od dálnice) a rozvíjející se průmyslové zóně v Jičíně s lepší dopravní dosažitelností • Nepřítomnost zahraničního investora nebo významné investice v regionu • Nedostatečná informovanost podnikatelských subjektů o využití dotačních programů • Realizace komplexních pozemkových úprav
Příležitosti	Rizika
• Realizace výstavby průmyslové zóny v Nové Pace • Zvýšení zájmu investorů o region za pomoci modernizace a vyšší propagace stávajících volných výrobních objektů a vytvoření zainventovaných rozvojových ploch • Realizace rozvojových programů EU • Vyšší podpora místního rozvoje • Možnost rozvinutí řemeslné výroby a následných aktivit pro potřeby cestovního ruchu • Zvýšení role lesního hospodářství pro aktivity cestovního ruchu • Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny • Zavádění ekologického zemědělství • Dotace na zalesňování pozemků • Sdružování vlastníků lesa	• Pokles podnikatelské činnosti ve vazbě na existenci velkých podniků (služby, subdodavatelé apod.) • Trvalý nezájem investorů v důsledku malé nabídky rozvojových ploch, nízké úrovně dopravní infrastruktury nebo nedostatku kvalifikované pracovní síly • Pomalý a nízký přísun potřebných investic do rozvoje turistické infrastruktury a služeb

Dopravní a technická infrastruktura	
Silné stránky	Slabé stránky
• Existence a realizace projektů na zlepšení silniční dopravy a dostupnosti regionu • Rekonstrukce vozovek a chodníků • Výstavba kruhových křižovatek • Fungující sběrné dvory tříděného odpadu • Využití dotací z programů EU na zlepšení veřejné infrastruktury	• Vedení tranzitní dopravy středem Nové Paky a okolních obcí • Časté dopravní kolapsy a tvořící se kolony (především víkendy) • Omezování spojů hromadné autobusové dopravy do okolních obcí • Nevyhovující stav vodovodní a kanalizační sítě v NP a Pecce • Chybějící vodovodní, kanalizační a plynofikační systémy ve spádových obcích (Vidochov, Úbislavice) • Špatný stav vozovek nižších tříd a místních komunikací • Nedostatek parkovacích míst v obcích, zejména u turistických cílů • Absence klidových zón v centru NP • Zhoršující se stav a provoz železničního nádraží v NP
Příležitosti	Rizika
• Podpora rozvoje hromadné autobusové dopravy do spádových obcí • Výhodná dopravní poloha regionu na spojnici Mladá Boleslav – Jičín – Trutnov a Praha – Krkonoše; Stará Paka – železniční uzel oblastního významu	• Zhoršující se stav obecních komunikací • Prodlení ve výstavbě obchvatu Nové Paky • Kapacitně nevyhovující hlavní silniční tahy

Trh práce a zaměstnanost	
Silné stránky	Slabé stránky
• Stabilní nabídka kvalifikované pracovní síly • Nízká nezaměstnanost v regionu • Nadprůměrný podíl pracujících v průmyslu • Vyšší podnikatelská aktivita místního obyvatelstva	• Vysoká intenzita vyjížděky do zaměstnání (do Jičína, Hořic v Podkrkonoší, Lázní Běláhoř) • Nedostatek pracujících v zemědělství • Nižší průměrná mzda a nízká kupní síla místních obyvatel

Příležitosti	Rizika
• Vyrůstající podíl lidí zaměstnaných v cestovním ruchu • Možnost rekvalifikace přímo v regionu	• Odchod nebo utlumení výroby největších zaměstnavatelů – zvýšení nezaměstnanosti a pokles uplatnění na trhu práce • Absence kvalitní pracovní síly z důvodů nízkých příjmů

Obyvatelstvo, sídla, bydlení	
Silné stránky	Slabé stránky
• Populačně spíše stabilní region; nízký úbytek obyvatel • Sociálně stabilizovaný region • Převažující typ bydlení v rodinných domech se zahradou • Zvyšující se zájem o stavební parcely v okolí Nové Paky • Modernizace prostor orgánů výkonu veřejné správy	• Úbytek trvale bydlících obyvatel, především na venkově • Stárnutí populace, zvyšování průměrného věku obyvatel, vysoký index stárání • Růst počtu domácností osamocených starších občanů • Pokles porodnosti • Podprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel než v ČR • Vyšší nezaměstnanost osob s nižším vzděláním • Absence centra vzdělávání a rekvalifikace • Nedostatečná aktivní znalost cizího jazyka místních obyvatel • Vyšší průměrný věk domovního a bytového fondu • Nezainvestované plochy pro výstavbu bytového fondu
Příležitosti	Rizika
• Motivace k dalšímu vzdělávání občanů • Zlepšení dostupnosti bydlení pro mladé rodiny s dětmi • Rozvoj sociální péče s podporou jednotlivých obcí • Zlepšení zázemí a modernizace sídliště Studénka v Nové Pace	• Postupný úbytek obyvatelstva • Zhoršení věkové a sociální struktury obyvatel • Snižování životní úrovně rodin s dětmi • Nedostatečná revitalizace sídliště Studénka • Zvýšení nezaměstnanosti v důsledku omezení či zániku výroby průmyslových podniků v Nové Pace

	a okolí • Snahy developerských firem o výstavbu lokalit satelitního bydlení • Spekulace s nemovitostmi, hlavně se zemědělskou půdou

Sociální zázemí	
Silné stránky	Slabé stránky
• Dostatečná kapacita mateřských školek, základních škol a školských zařízení • Kvalitní zastoupení středních škol s širokou nabídkou oborů • Rozvíjející se systém nestátních neziskových organizací • Veřejně dostupný internet • Asistenční služba pro seniory • Síť malých diskontních prodejen a supermarketů	• Zhoršení podmínky zdravotní péče • Zrušení novopacké nemocnice • Absence rychlé záchranné služby v Nové Pace • Nedostatečná kapacita v domovech důchodců • Špatný technický stav některých budov poskytující služby občanům, kulturních zařízení a kulturních památek • Nedostačující ubytovací a stravovací kapacity v regionu • Nedostatek sociálních bytů • Absence specializovaných obchodů
Příležitosti	Rizika
• Podpora základních škol ve spádových obcích • Zvýšení kvality sociálních služeb především pro seniory • Rozšíření asistenční služby i do okolních obcí (Vidochov, Úbislavice, Pecka)	• Příliv sociálně slabších občanů spojen s riziky (např. bydlení, uplatnění na trhu práce) • Zhoršující se kvalita života na venkově, především pro seniory • Celkový úpadek venkova

Volnočasové aktivity, sport	
Silné stránky	Slabé stránky
• Zimní středisko lokálního významu (běžecké trasy, sjezdovka s vlekem, zimní stadion) • Kvalitní zázemí pro sportovní aktivity • Výstavba a modernizace sportovišť • Prodlužování lyžařské sezóny pomocí	• Absence koupaliště a bazénu v NP • Neexistující provoz cyklobusů v letní a skibusů v zimní sezóně • Nevyužitá kapacita všech sportovišť

technického zasněžování • Významné centrum motoristických sportů ve Štikovské rokli • Dlouholetá myslivecká tradice • Existence několika vodních ploch využitelných pro rybolov	
Příležitosti	Rizika
• Vybudování krytého bazénu v NP • Motivace ke sportu pro občany ze spádových obcí • Zavádění nových atraktivních sportů (např. motoskiöring, parkurové jezdeckví, golf) • Začlenění školských zařízení do systému nabídky volnočasových aktivit	• Zhoršování podmínek pro volnočasové aktivity • Náklady na provoz zimního stadionu a údržbu sjezdovky v NP • Finanční náročnost projektů revitalizace a budování sportovních areálů (modernizace zimního stadionu, přestavba a modernizace fotbalového stadionu)

Kultura, památková péče	
Silné stránky	Slabé stránky
• Dostatek prostor pro kulturní činnosti a setkávání lidí • Architektonické a výtvarné památky (např. Suchardův dům, hrad Pecka) • Památkově chráněné území – památková zóna Pecka	• Malé využití některých památek pro veřejnost (např. kostely) • Absence kvalitní přednáškové místnosti pro potřeby např. Muzea či Geoparku • Špatný stav některých památkových objektů • Špatné zabezpečení církevních památek, zejména kostelů
Příležitosti	Rizika
• Rozvoj občanských aktivit • Zvýšení informovanosti návštěvníků i místních obyvatel o kulturních aktivitách v regionu • Účinnější propagace památek • Častější využití prostor místního zimního stadionu ke konání kulturních akcí (např. koncerty) • Možnost čerpání financí z fondů EU na podporu a obnovu památek	• Úpadek kulturního života, zejména na venkově • Postupná devastace opomíjených kulturních památek • Malý zájem o obnovu památek ze strany obcí i místních obyvatel

Rekreace, cestovní ruch	
Silné stránky	Slabé stránky
• Velký potenciál regionu (kulturní památky, přírodní zajímavosti) • Možnost kombinace aktivit geoturistiky v přírodě a v muzeích • Tradice broušení drahých kamenů • Mineralogické a paleontologické sbírky a expozice geologie regionu v novopacké Klenotnici • Dobré podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku • Orientace na sportovně založené turisty • Rozšiřující se nabídka rekreačních aktivit (Pecka, Vidochov, Stupná) • Rostoucí počet objektů k rekreaci • Kvalitní systém turistických tras a cyklostezek • Možnost chalupaření především na venkově • Moderní kemp a koupaliště Pecka	• Nízká propagace a informovanost o regionu jako turistické destinaci • Chybějící přístupové cesty ke geologicky zajímavým lokalitám (např. staré lomy) • Nerozvinuté služby pro pěší a cyklisty – odpočívadla, občerstvení, vyhlídky • Malý počet kvalitních ubytovacích zařízení • Nízká celoroční využitelnost existující lůžkové kapacity • Spojení informačního centra s čajovnou v Nové Pace snižuje atraktivitu obou zařízení • Absence spolupráce mezi turistickými atraktivitami, chybí společné programové nabídky
Příležitosti	Rizika
• Poptávka po rekreačním bydlení • Růst zájmu o domácí turistiku • Rozšíření nabídky ubytování • Zlepšení zázemí rekreačně využívaných vodních ploch • Obnova památek financována z fondů EU • Podpora rozvoje domácího cestovního ruchu ze strany státní agentury CzechTourism • Příprava společných produktů geoturistiky – obce a podnikatelé a obce navzájem • Zvyšující se obliba dovolené a pobytů na venkově – zdravý životní styl • Podnikání v cestovním ruchu pro drobné a malé podnikatelské subjekty	• Vytváření image levné turistické oblasti • Silná konkurence v území – Český ráj a Krkonoše • Obavy z negativních vlivů turistiky na lokální prostředí • Nedostatečná spolupráce zemědělských subjektů s oblastí cestovního ruchu

• Možnost uplatnění v cestovním ruchu pro ženy s menšími dětmi a lidi s nižší kvalifikací • Zřízení cyklistických a pěších geologicky naučných stezek a okruhů • Rozšíření hranic Geoparku o Vidochov a celé území Nové Paky • Revitalizace a rekonstrukce nevyužívaných chátrajících církevních, hospodářských a jiných objektů pro potřeby cestovního ruchu • Spolupráce s ostatními Geoparky v rámci sítě Evropských geoparků • Rozšíření služeb – např. půjčovna kol Českých drah	

8.3 Souhrnná SWOT analýza Novopacko

Jedním z důležitých výstupů komplexní SWOT analýzy je vymezení základních silných a slabých stránek, příležitostí a rizik, které jsou předpokladem pro rámcové vymezení území. Uvedený souhrn je proveden pro celý region Novopacko.

1) Hlavní silné stránky regionu Novopacko

- Krajina v Podkrkonoší
- Geopark Český ráj – první evropský geopark a Geopark UNESCO v ČR a ve střední Evropě
- Zvlněná a členitá podhorská krajina
- Geologicky zajímavé lokality (Podlevín, Kumburk)
- Existence zvláště chráněných maloplošných území (přírodní památky a parky)
- Výskyt drahých kamenů a přírodních zkamenělin v lesích, na polích a v lomech
- Dlouhodobě se zlepšující kvalita životního prostředí
- Kvalitní systém recyklace odpadů
- Dlouhodobá tradice průmyslové výroby
- Relativní dostatek pracovních příležitostí
- Stabilizované podnikatelské prostředí
- Tradice zemědělské výroby na venkově
- Využití dotací z programů EU na zlepšení veřejné infrastruktury

- Rekonstrukce vozovek a chodníků
- Existence a realizace projektů na zlepšení silniční dopravy a dostupnosti regionu
- Stabilní nabídka kvalifikované pracovní síly
- Nízká nezaměstnanost v regionu
- Vyšší podnikatelská aktivita místního obyvatelstva
- Populačně spíše stabilní region; nízký úbytek obyvatel
- Sociálně stabilizovaný region
- Zvyšující se zájem o stavební parcely v okolí Nové Paky
- Dostatečná kapacita mateřských školek, základních škol a školských zařízení
- Kvalitní zastoupení středních škol s širokou nabídkou oborů
- Asistenční služba pro seniory
- Zimní středisko lokálního významu (běžecké trasy, sjezdovka s vlekem, zimní stadion)
- Kvalitní zázemí pro sportovní aktivity
- Výstavba a modernizace sportovišť
- Významné centrum motoristických sportů ve Štikovské rokli
- Dostatek prostor pro kulturní činnosti a setkávání lidí
- Architektonické a výtvarné památky (např. Suchardův dům, hrad Pecka)
- Rostoucí počet objektů k rekreaci
- Kvalitní systém turistických tras a cyklostezek
- Mineralogické a paleontologické sbírky a expozice geologie regionu v novopacké Klenotnici
- Dobré podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku
- Velký potenciál regionu (kulturní památky, přírodní zajímavosti)

2) Hlavní slabé stránky regionu Novopacko

- Celkově špatná dostupnost regionu v rámci silniční dopravy
- Relativně chladnější lokální klima
- Vysoká zátěž silniční dopravy spojená s nadměrným hlukem a zhoršenou kvalitou ovzduší
- Malý počet naučných stezek vedoucích místní krajinou
- Absence průmyslové zóny pro podnikání
- Nedostatečná nabídka drobných ploch pro drobné a malé podnikatele
- Menší atraktivita území pro investory vzhledem k nevyhovující a nedostatečné dopravní dostupnosti (přetížená rychlostní komunikace, velká vzdálenost od dálnice) a rozvíjející se průmyslové zóně v Jičíně s lepší dopravní dosažitelností

- Vedení tranzitní dopravy středem Nové Paky a okolních obcí
- Časté dopravní kolapsy a tvořící se kolony (především víkendy)
- Omezování spojů hromadné autobusové dopravy do okolních obcí
- Špatný stav vozovek nižších tříd a místních komunikací
- Chybějící vodovodní, kanalizační a plynofikační systémy ve spádových obcích (Vidochov, Úbislavice)
- Vysoká intenzita vyjížděky do zaměstnání
- Nižší průměrná mzda a nízká kupní síla místních obyvatel
- Stárnutí populace, zvyšování průměrného věku obyvatel, vysoký index stáří
- Nezainvestované plochy pro výstavbu bytového fondu
- Podprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel než v ČR
- Zhoršení podmínky zdravotní péče
- Špatný technický stav některých budov poskytující služby občanům, kulturních zařízení a kulturních památek
- Nedostačující ubytovací a stravovací kapacity v regionu
- Absence koupaliště a bazénu v NP
- Malé využití některých památek pro veřejnost (např. kostely)
- Špatný stav některých památkových objektů
- Malý počet kvalitních ubytovacích zařízení
- Nerozvinuté služby pro pěší a cyklisty – odpočívadla, občerstvení, vyhlídky
- Nízká propagace a informovanost o regionu jako turistické destinaci

3) Hlavní příležitosti regionu Novopacko

- Využití polohy regionu – blízkost turisticky atraktivních oblastí (Krkonoše, Český Ráj)
- Využití potenciálu krajiny pro rozvoj cestovního ruchu
- Vybudování silničního obchvatu Nové Paky
- Budování kvalitních naučných stezek
- Realizace výstavby průmyslové zóny v Nové Pace
- Zvýšení zájmu investorů o region za pomoci modernizace a vyšší propagace stávajících volných výrobních objektů a vytvoření zainventovaných rozvojových ploch

- Možnost rozvinutí řemeslné výroby a následných aktivit pro potřeby cestovního ruchu
- Zavádění ekologického zemědělství
- Podpora rozvoje hromadné autobusové dopravy do spádových obcí
- Výhodná dopravní poloha regionu na spojnici Mladá Boleslav – Jičín – Trutnov a Praha – Krkonoše; Stará Paka – železniční uzel oblastního významu
- Zlepšení dostupnosti bydlení pro mladé rodiny s dětmi
- Rozvoj sociální péče s podporou jednotlivých obcí
- Podpora základních škol ve spádových obcích
- Zvýšení kvality sociálních služeb především pro seniory
- Vzrůstající podíl lidí zaměstnaných v cestovním ruchu
- Vybudování krytého bazénu v NP
- Motivace ke sportu pro občany ze spádových obcí
- Zvýšení informovanosti návštěvníků i místních obyvatel o kulturních aktivitách v regionu
- Účinnější propagace památek
- Možnost čerpání financí z fondů EU na podporu a obnovu památek
- Rozšíření nabídky ubytování
- Zlepšení zázemí rekreačně využívaných vodních ploch
- Příprava společných produktů geoturistiky – obce a podnikatelé a obce navzájem
- Zvyšující se obliba dovolené a pobyťů na venkově – zdravý životní styl
- Zřízení cyklistických a pěších geologicky naučných stezek a okruhů
- Rozšíření hranic Geoparku o Vidochov a celé území Nové Paky
- Revitalizace a rekonstrukce nevyužívaných chátrajících církevních, hospodářských a jiných objektů pro potřeby cestovního ruchu

4) Hlavní rizika regionu Novopacko

- Nesoulad mezi hranicemi regionů – správní členění, turistické regiony, území Geoparku, dobrovolná sdružení obcí
- Znehodnocování okolní krajiny např. nadměrnou těžbou dřeva, zemědělskou činností (chemické látky, odstraňování remízků)
- Předpokládané zvýšení intenzity silničního provozu

- Narušení PP Sýkornice případnou výstavbou připravovaného obchvatu Nové Paky
- Pokles podnikatelské činnosti ve vazbě na existenci velkých podniků (služby, subdodavatelé apod.)
- Trvalý nezájem investorů v důsledku malé nabídky rozvojových ploch, nízké úrovně dopravní infrastruktury nebo nedostatku kvalifikované pracovní síly
- Zhoršující se stav obecních komunikací
- Prodlení ve výstavbě obchvatu Nové Paky
- Kapacitně nevyhovující hlavní silniční tahy
- Odchod nebo utlumení výroby největších zaměstnavatelů – zvýšení nezaměstnanosti a pokles uplatnění na trhu práce
- Postupný úbytek obyvatelstva
- Zhoršení věkové a sociální struktury obyvatel
- Zvýšení nezaměstnanosti v důsledku omezení či zániku výroby průmyslových podniků v Nové Pace a okolí
- Příliv sociálně slabších občanů spojen s riziky (např. bydlení, uplatnění na trhu práce)
- Zhoršování podmínek pro volnočasové aktivity
- Finanční náročnost projektů revitalizace a budování sportovních areálů (modernizace zimního stadionu, přestavba a modernizace fotbalového stadionu)
- Postupná devastace opomíjených kulturních památek
- Malý zájem o obnovu památek ze strany obcí i místních obyvatel
- Vytváření image levné turistické oblasti
- Silná konkurence v území – Český ráj a Krkonoše
- Obavy z negativních vlivů turistiky na lokální prostředí

8.4 Závěrečné zhodnocení

Region Novopacko doznal od devadesátých let 20. st. řady změn. Pomalu začíná využívat svého přírodního a kulturního potenciálu, zejména v oblasti cestovního ruchu a sportovních aktivit.

Region ležící mezi dvěma atraktivními oblastmi (Český ráj, Krkonoše) plní funkci spíše zastávkové oblasti. Turisté se zde zdrží především z důvodu nákupů, navštívení restauračních zařízení nebo servisních služeb (kola, lyže, automobily apod.). Tato situace by se měla postupně změnit. Celý region chce zapracovat na své image významnější turistické lokality. Připravuje se revize starých a vybudování nových naučných stezek. Bude provedena kontrola turistických značení v celém regionu. V zimním období bude věnována pozornost přípravě a údržbě lyžařských běžeckých tratí a místnímu lyžařskému areálu. Postupně se vydávají publikace a brožury propagující celou oblast.

Z hlediska celkového fungování patří Novopacko mezi dobře rozvinuté regiony. Citelně však schází absence průmyslové zóny, jež by rapidně snížila vyjížděku do zaměstnání místních obyvatel a přinesla patřičný kapitál. Druhý problém spočívá v častě kolabující silniční dopravě v okolí Nové Paky. Plánovaný obchvat by mohl tento problém vyřešit.

Celkově patří Novopacko mezi regiony s velkým přírodním a kulturním potenciálem pro budoucí rozvoj. Nabízí krásnou přírodu s řadou přírodních a kulturních památek, nižší ceny, dostatečné sportovní a turistické vyžití. Pokud se mu podaří splnit stanovené cíle, mohl by se stát velice oblíbenou turistickou destinací.

9 ZÁVĚR

V polovině devadesátých let 20. st. byla ČR vystavena působení nového jevu, jenž do té doby neměl obdoby. V krajině českého venkova začaly vyrůstat novodobé „roubené vesnice“ nesoucí též označení „holandské osady“. Architektura roubených chalup byla volena úmyslně, aby co nejvíce korespondovala s okolní krajinou.

Pojmenování „holandské osady“ se do podvědomí lidí dostalo zejména za přispění faktu:

- *jedná se o rekreační osady využívané holandskou klientelou*
- *výstavbu iniciovali holandští investoři*

Rozsáhlé výstavby rekreačních objektů přinesly na český venkov několik pozitivních a negativních věcí.

Z hlediska pozitiv lze hovořit o:

- *vytváření pracovních příležitostí v horizontu několika let*
- *novém luxusním rekreačním bydlení v obci*
- *zvýšeném společenském dění v obci*
- *příjmech do rozpočtu obce*

Negativa lze spatřovat v:

- *zásahu do reliéfu krajiny (haldy, zarovnávaní svahu, příjezdové komunikace)*
- *izolovanosti osad, jež bývá pro český venkov nevídáným jevem*
- *stavbách na území chráněných krajinných oblastí nebo poblíž jejich hranic*
- *rostoucích cenách nemovitostí a pozemků v okolí*

Za hlavní důvody a příčiny vzniku „fenoménu holandských osad“ lze považovat:

- *venkovské prostředí (klidná kopcovitá krajina s potoky a řekami, soukromí, uvolněnější životní styl)*
- *rostoucí trh s nemovitostmi v ČR a jejich nižší pořizovací cena*

- *nízké náklady na údržbu nemovitosti a možnost jejího zhodnocování (pronájem, trend rostoucích cen nemovitostí v ČR)*
- *dostupnost své nemovitosti (vzdálenost v průměru tisíc kilometrů)*

Každá výstavba „holandské osady“ přináší svá specifika. V případě „AP“ jich bylo hned několik. Úspěšná realizace výstavby a patřičná rentabilita vyvolala vlnu zájmu o realizaci dalších obdobných projektů, popř. k jejich prvotnímu plánování.

Zvýšený zájem o okolní nemovitosti způsobuje ve Stupně pozvolnou změnu jejího charakteru. Dominantní roli začíná plnit funkce rekreační na úkor funkce trvalého bydlení. (viz příloha č. 7)

Výstavby a renovace vedly k zvyšování kontrastů mezi starou a novou zástavbou. (starší domy oproti komfortním roubeným chalupám s udržovanými zahradami).

Z počátku ojedinělý jev v české krajině v současnosti nabývá stále většího významu. Ze závěrů DP lze vyvodit, že „fenomén holandských osad“ z českého venkova nevymizí a jeho přítomnost se bude zvyšovat.

10 POUŽITÉ ZDROJE

10.1 Seznam použité literatury

- Bařina, M., Tuček, K. (1975): *Nová Paka: Z geologické minulosti Novopacka*. 1 vyd. Jičín: ONV, 80 s.
- Čepelka, O. (2001): *Iniciativa Evropské unie Leader pro rozvoj venkova*. 1 vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj. 116 s.
- Dvořák, J., Jirásko, F., Štursa, J. (1996): *Krkonoše: Turistický průvodce*. Jilemnice: Gentiana, 176 s. ISBN 80-902133-0-8
- Handl, F.: *Nájezdy holandských osadníků*. *Náš venkov*, 12, 2002, č.5, s. 14–18
- Holý, M. (1994): *Turistický průvodce - východní Čechy: Krkonoše - Český ráj - Broumovsko - Orlické hory – Hradecko*. 1. vyd. Nové Město nad Metují: Olin, 224 s.
- Okresní školní výbor a kulturní odbor učitelů jednoty (1924): *Novopacko: vlastivědná monografie okresu*. Nová Paka: Budeč, 327 s.
- Rohulán: *Zelené údolí nebo Klondike?* [informace pro účastníky tiskové konference] Police nad Metují, Správa CHKO Broumovsko 1997, 3s.
- Rybář, P. a kol. (1986): *Náchodsko a Hradecko*. 1. vyd. Praha: Olympia, 290 s.
- Rybář, P. a kol. (1989): *Přírodou od Krkonoš po Vysočinu*. Hradec Králové: Kruh, 392 s. ISBN 80-7031-024-3
- Staněk, J. (1975): *Krkonoše a Podkrkonoší*. 1. vyd. Praha: Olympia, 309 s.
- Stehlíková, L. (1982): *Český ráj a Podkrkonoší: Turistický průvodce ČSSR*. 1. vyd. Praha: Olympia, 381 s.
- Střída, M. a kol. (2002): *Broumovsko*. 1. vyd. Praha: Olympia, 135 s. ISBN 80-7033-679-X
- Škabrada, J. (1999): *Lidové stavby: Architektura českého venkova*. 1 vyd. Praha: Argo, 246 s. ISBN 80-7203-082-5
- Tarabusová, Z.: *Česko: Holanďanů ráj*. *Květy*, 16, 2006, č. 41, s. 28-29
- Vitvarová, K., Šálek, M. (2007) : *Od grachtů do kopců*. *Týden*, 2007, č. 5, s. 36-40

10.2 Elektronické zdroje

- Feřtek, T. (2004): *Holanďané před branami [RX Diskuse]*. [online]. [cit. 26. 10. 2007]. Dostupné z: <http://www.karlin.mff.cuni.cz/~hkmalý/homepage/proxy/raoul/index.php/Clanek16735.html>

- Fránek, T. (2006): *Nizozemci postaví obří kemp u Krkonoš*. [online]. [cit. 14. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/domaci-ekonomika/clanek.phtml?id=290692>>
- Hoření, J. (2007): *V Krkonoších rostou satelitní městečka z roubenek, lidé se bouří*. [online]. [cit. 28. 3. 2008]. Dostupné z: <http://bydleni.idnes.cz/v-krkonosich-rostou-satelitni-mestecka-z-roubenek-lide-se-bouri-p82-/architektura.asp?c=A070521_092922_architektura_pet>
- Kaláb, V. (2007): *Nové „chalupy“ na Šumavě staví Holanďané*. [online]. [cit. 12. 3. 2008]. Dostupné z: <http://fpweb.ihned.cz/c3-21585240-Q00000_d1-nove-chalupy-na-sumave-stavi-holandane>
- Mokrejšová, J. (2004): *Na Zlínsku plánují postavit holandskou prázdninovou vesnici*. [online]. [cit. 18. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.estav.cz/zpravy/ctk/ctk565.asp>>
- Soukupová, L. (2005): *Holanďané zabírají české pohraničí*. [online]. [cit. 26. 10. 2007]. Dostupné z: <<http://www.mfplus.cz/Modules/MFPlus/StoryDetail.aspx?Id=2808&SubPortalId=6&BackURL=http%3A%2F%2Fwww.mfplus.cz%2FModules%2FMFPlus%2FSection.aspx%3Fp%3D5%26ColumnId%3D5%26page%3D12>>
- Truhlička, I. (2007): *Investoři si podmaňují Krkonoše aneb Alpy v Česku*. [online]. [cit. 17. 3. 2008]. Dostupné z: <http://cestovani.idnes.cz/investori-si-podmanuji-krkonose-aneb-alpy-v-cesku-fvt-igcechy.asp?c=A070921_190922_igcechy_tom>
- Vítková, L. (2006): *Marina Lipno – Přístav uprostřed lesů*. [online]. [cit. 10. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.divus.cz/umelec/cz/pages/umelec.php?id=1358&roc=2006&cis=3#clanek>>
- URL 1: *Charakteristika oblasti*. [online]. [cit. 14. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.broumovsko.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=3>>
- URL 2: *Geografie a krajina*. [online]. [cit. 20. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://priroda-nachodska.wz.cz/>>
- URL 3: *Turistická oblast Podzvičinsko*. [online]. [cit. 17. 2. 2007]. Dostupné z: <<http://www.podzvicinsko.cz/>>
- URL 4: *Rekreační areály*. [online]. [cit. 7. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.krnap.cz/index.php>>
- URL 5: *Roubenkové novovesnice*. [online]. [cit. 27. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://prochpra-travnik.blogspot.com/2008/01/roubenkov-novovesnice.html>>
- URL 6: *Nizozemci chtějí stále častěji domy a chalupy na Šumavě*. [online]. [cit. 10. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.sreality.cz/reality/nizozemci-chteji-stale-casteji-domy-a-chalupy-na-sumave-a1223>>
- URL 7: *Pod peckovským hradem vyrůstá holandská vesnice*. [online]. [cit. 5. 11. 2007]. Dostupné z: <<http://www.jicinsko.cz/nn/00/34/nn034-2.htm>>

- URL 8 : *Negativní jevy v krkonošské krajině*. [online]. [cit. 20. 2. 2008].
Dostupné z: <http://www.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=357&Itemid=252>
- URL 9: *Aktuální oznámení*. [online]. [cit. 20. 3. 2008]. Dostupné z:
<http://www.mestojablonec.cz/redakce/tisk.php?clanek=1125&lanG=cs&slozka=23&detail_claim=2227&>
- URL 10: *Green Valley Park*. [online]. [cit. 29. 3. 2008].
Dostupné z: < <http://www.greenvalleypark.com/> >
- URL 11: *Borová Lada*. [online]. [cit. 21. 3. 2008]. Dostupné z:
< http://www.borovalada.com/cz/cz/2_3/index.html >
- URL 12: *Zonace cestovního ruchu v královehradeckém kraji*. [online].
[cit. 5. 3. 2008]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cest_ruch/>
- URL 13: *Projekty Arcadian Parc*. [online]. [cit. 29. 3. 2008]. Dostupné z:
< <http://www.arcadian.nl/english/index.html> >
- URL 14: *Stupenský penzion Stupna Hoeve*. [online]. [cit. 22. 3. 2008].
Dostupné z: < <http://www.stupnahoeve.nl/> >
- URL 15: *Stárvov*. [online]. [cit. 4. 3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.starkov.cz/>>
- URL 16: *Stupenské doly*. [online]. [cit. 20. 1. 2008]. Dostupné z:
<http://www.waldstein.cz/stupna_doly.htm>

- PŘÍLOHY -

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Terénní cvičení pro žáky II. stupně ZŠ	1
Příloha č. 2 Formulář dotazníku pro terénní průzkum	9
Příloha č. 3 Projekty výstavby „holandských osad“ v ČR (r. 2008)	11
Příloha č. 4 Zájmové území „Arcadian Parc“ Stupná	12
Příloha č. 5 „Arcadian Parc“ v horizontu patnácti let	13
Příloha č. 6 Areál „Green Valley“ Stárkov	14
Příloha č. 7 Rekonstrukce zemědělského stavení ve Stupné.....	15

Příloha č. 1 Terénní cvičení pro žáky II. stupně ZŠ

Název: Poznáváme Novopacko

Resumé:

Tato dopolední aktivita je určena pro žáky osmých a devátých tříd. Je určena pro pohyb ve městě a v přírodě. Je rozdělena do tří základních částí dle oblastí (Nová Paka, Sýkornice, Stupná). Hlavním organizátorem a řídícím prvkem je učitel. Práce žáků je zaměřena na vyplňování pracovních listů. Hlavní náplní cvičení je poznání blízkého okolí školy, především ze socioekonomického hlediska.

Cíle:

- Žáci by si měli osvojit pojmy jako kulturní zázemí, dopravní obslužnost města, hodnocení pracovních příležitostí
- Měli by zvládnout základní práci s mapou
- Umět zformulovat svůj názor, zhodnotit pozitiva a negativa

Cílem cvičení je:

- Poznání blízkého okolí školy v Nové Pace
- Schopnost orientace v okolí školy (památky, příroda, zajímavosti)
- Zhodnocení socioekonomických faktorů Novopacka
- Uvědomění si vztahu k přírodě v okolí svého bydliště

Cílová skupina:

- Žáci osmých a devátých tříd
- Celá třída, možno i dvě najednou
- Nutnost zajistit dostatečný pedagogický dozor

Čas:

- Aktivita je plánována na jedno dopoledne – 5 vyučovacích hodin

Pomůcky a příprava:

- Dobrá orientace učitele ve městě Nová Paka a v okolí
- Doplnující informace a materiály o městě a blízkém okolí – publikace, prospekty, internet
- Představa o časové a fyzické náročnosti cesty

Popis:

- Aktivita je rozdělena do tří základních částí (Nová Paka, Sýkornice, Stupná)
- V každé části žáci vypracovávají úkoly z pracovních listů

Úkoly***I) Nová Paka***

- 1) Učitel podává základní informace o Nové Pace. Žáci je doplňují do svých pracovních listů
- 2) Práce s mapou – dle mapy žáci zakreslí města v blízkosti Nové Paky
- 3) Autobusová obslužnost – nutná orientace v jízdních řádech
- 4) Hodnocení pracovních příležitostí – žáci doplňují do tabulky, zdrojem informací jsou učitelovy materiály
- 5) Obchvat – žáci dle vlastního uvážení uvádějí pozitiva a negativa výstavby Obchvatu Nové Paky
- 6) Kulturní zázemí – žáci zapisují kulturní a sportovní centra a centra nakupování na Novopacku

II) PP Sýkornice

- 7) Závodní autokrosový okruh – žáci posuzují pozitiva a negativa
- 8) Studánka – žáci doplňují text
- 9) Turismus – žáci se pokusí zhodnotit vliv turismu na danou oblast

III) obec Stupná

- 10) mapa pohledu - žáci zakreslí panoramatický pohled před sebou
- výběr dominantních prvků krajiny
- 11) „holandská osada“ - zhodnotit vliv masivní výstavby rekreačních objektů
na život v obci
- vyplnění dotazníků – spolupráce s obyvateli Stupné

Reflexe:

Každý žák odevzdá vypracované pracovní listy

Při každé aktivitě je věnován prostor na dotazy žáků

Na konci cvičení zazní celkové shrnutí celého průběhu cvičení, jeho pozitiva a negativa, zdali byly naplněny cíle cvičení

Následující vyučující hodina je věnována rozboru výsledků cvičení formou diskuze

POZNÁVÁME NOVOU PAKU

TERÉNNÍ CVIČENÍ

JMÉNO:

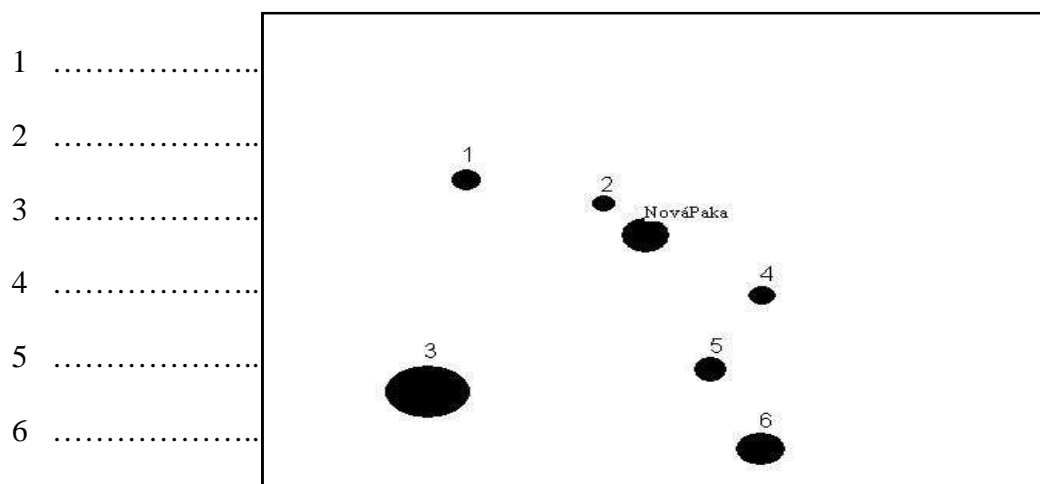
DATUM:

PRACOVNÍ LISTY

I) NOVÁ PAKA

1. Nová Paka čítá ..... obyvatel. Leží na řece ..... Město vzniklo v ..... století. Za zakladatele města je považován .....

2) K vyznačeným číslům s body doplň názvy měst z okolí Nové Paky.

3) Hodnocení autobusové obslužnosti města

Na základě údajů z informační cedule a jízdních řádů určete město s nejvyšším a nejnižším počtem spojení s Novou Pakou.

Nevyšší počet spojení s: .....

Nejnižší počet spojení s: .....

4) Hodnocení pracovních příležitostí

Do tabulky doplň tři města, jejichž občané nejvíce dojíždějí za prací do Nové Paky a tři města, kam nejvíce vyjíždějí občané Nové Paky do zaměstnání.

dojížděka do zaměstnání z:	NOVÁ PAKA	vyjížděka za zaměstnáním do:

5) Podniky s největším počtem zaměstnanců v regionu jsou:

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....

6) Městem prochází hlavní tah ve směru Praha – Krkonoše. Město je tímto provozem velmi zatíženo. Je plánována výstavba silničního obchvatu. Co by výstavba tohoto obchvatu pro město znamenala? (uveď pozitiva a negativa výstavby)

pozitiva:

negativa:

7) Hodnocení kulturního zázemí.

Ke každému ukazateli doplň alespoň tři údaje.

Památky:

Objekty kulturního vyžití:

Sportovní vyžití:

Nakupování:

II) SÝKORNICE

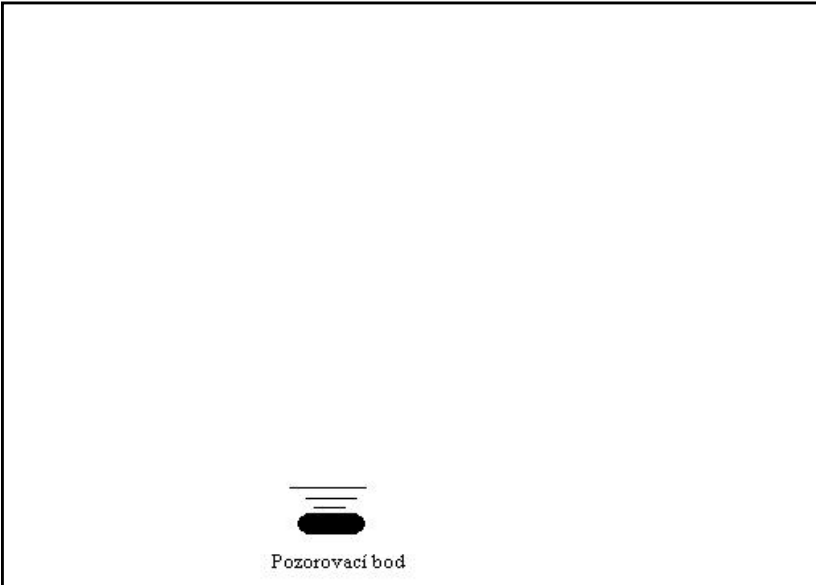
8) V obci Štikov je významná stavba zasahující do rázu krajiny. Jedná se o závodní okruh Štikovská Rokle sloužící k autokrosovým a motokrosovým závodům. Pokus se zhodnotit přínos pro obec, popř. negativa.

9) Oblast Sýkornice je přírodní památkou. Kromě Sýkornického vodopádu zde nalezneme studánku s názvem ..... Sýkornice patřila k významným nalezištím ..... a ..... Významnou dominantou je ..... alej, jež je tvořena 40-50 stromy.

10) Oblast je hojně navštěvována turisty. Vedou zde turisticky značené cesty. Pokus se zhodnotit význam této oblasti pro turistiku a vliv turismu na oblast Sýkornice.

III) STUPNÁ

11. Do schématu zakresli významné prvky krajiny, prvku přiřaď mu jeho značku a tu uveď vlevo ve sloupci. Vycházej ze skutečnosti.

1.....	
2.....	
3.....	
4.....	
5.....	
6.....	
7.....	

12. Stupná je významná pro okolí Novopacka díky rozsáhlé výstavbě rekreačních zařízení určených pro zahraniční klientelu. Pokus se zhodnotit, jak tato výstavba ovlivnila ráz krajiny, jaký vliv má na život obce, popř. důsledky pro obec. Svá tvrzení můžeš podložit provedeným průzkumem za pomoci přiloženého dotazníku.

dotazník: **výstavba rekreačních zařízení pro zahraniční klientelu**

muž   žena

Věk: do 20   21-40   více než 60

K cizincům, kteří si zde nechávají stavět

rekreační zařízení cítím:

náklonnost

nedůvěru

nic

nenávist

Můj postoj k výstavbě rekreačních zařízení naší obci je:

souhlasím, protože to vede k rozvoji naší obce

je mi to jedno

nesouhlasím, protože se obávám některých rizik (převaha cizinců, arogance...)

Ekonomické výhody, které výstavba

přináší, jsou pro obec:

značné

lákavé

přiměřené

nedostatečné

Výstavba v tak velkém měřítku je pro ráz krajiny:

prospěšná

nevhodná

nebezpečná

Mezi cizinci je převaha občanů:

Nizozemí

Německa

Itálie

jiné .....(uved'te)

Příloha č. 2 Formulář dotazníku pro terénní průzkum

QUESTIONARY

1.1 SEX: ☐ female ☐ male

1.2 AGE

☐ to 13 years ☐ 11-20 years ☐ 21-30 years ☐ 31 – 40 years
☐ 41 – 50 years ☐ 51 – 60 years ☐ 61 years and older

1.3 NATIONALITY

☐ Holland ☐ Belgium ☐ Germany ☐ another: .....

1.4 CHILDREN: ☐ one ☐ two ☐ three ☐ four ☐ five ☐ more

1.5 TOWN (where you are from): .....

1.6 PROFESSION

☐ manual worker ☐ administrative worker ☐ leader worker
☐ technical worker ☐ scientific worker ☐ civil servant
☐ another .....

2.1 You are? ☐ owner of cottage ☐ only visitor

2.2 Are you in Czech? ☐ first time ☐ second time ☐ three times ☐ a few times

2.3 How long time do you stay in Czech?

☐ less than week ☐ one week ☐ two weeks ☐ three weeks
☐ month ☐ longer

2.4 Why is Czech so attractive for you?

☐ nature ☐ woods ☐ lakes ☐ hills ☐ mountains
☐ low prices ☐ good living conditions ☐ people ☐ services
☐ another .....

2.5 Your most favorite visiting destinations (1-3 examples):

around this area - .....

far places - .....

3.1 Which activities do you prefer here?

☐ swimming   ☐ biking   ☐ rock climbing   ☐ trekking   ☐ skiing and snowboarding   ☐ visiting the sights   ☐ shopping   ☐ passive relaxing

☐ another: .....

3.2 Which services do you use (for example bus, restaurants, building companies):

.....

.....

4.1 Which experiences do you have with Czech people?

☐ very good   ☐ good   ☐ bad   ☐ very bad

4.2 What is your opinion of Czech people?

☐ friendly   ☐ unfriendly   ☐ communicative   ☐ uncommunicative

☐ willing   ☐ unwilling   ☐ reliable   ☐ unreliable

☐ another .....

4.3 Are Czech people good neighbours?

☐ yes   ☐ no

Why: .....

4.4 Do you know Czech's opinions of Dutch people here?

☐ yes   ☐ no

5.1 Are you satisfied with accommodation in this village?

☐ yes   ☐ no

5.2 What do you think about an architecture of cottages here?

(marking from 1 (beautiful) to 5 (bad looking))

Mark: .....

5.3 What do you think about relationships between Dutch camper here?

☐ very friendly   ☐ friendly   ☐ unfriendly   ☐ very unfriendly

6.2 Would you like to return back to Czech?

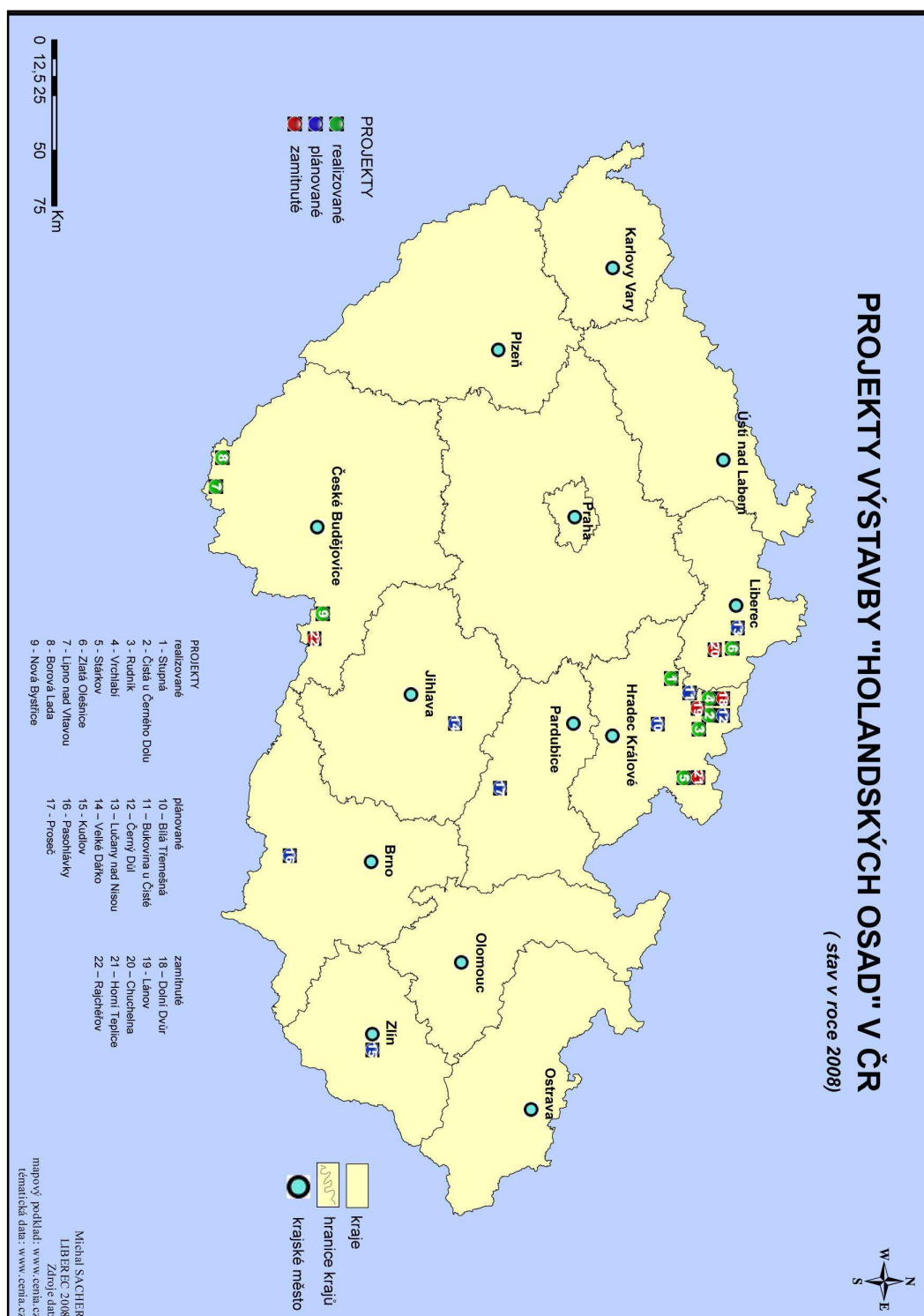
☐ yes   ☐ no

6.2 Would you like to stay to live in Czech?

☐ yes   ☐ no

Příloha č. 3 Projekty výstavby „holandských osad“ v ČR (r. 2008)

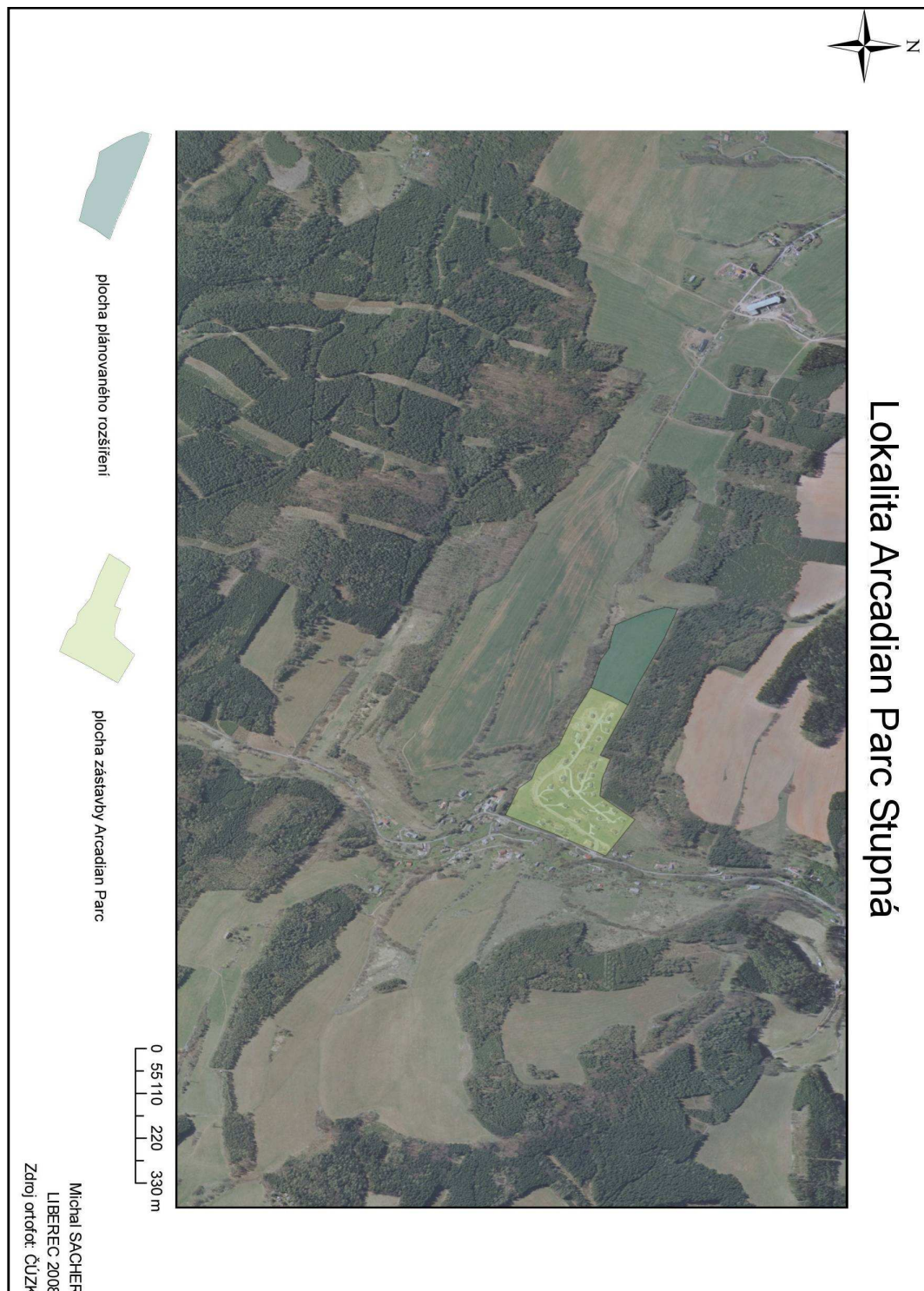
Mapa lokalit výstavby „holandských osad“ v rámci ČR

Příloha č. 4 Zájmové území „Arcadian Parc“ Stupná

Ortofoto areálu „Arcadian Parc“ znázorňující zastavěnou plochu a území pro plánované rozšiřování.

Obr. 4. 1 Zastavěná plocha a plánované rozšíření „AP“

Příloha č. 5 „Arcadian Parc“ v horizontu patnácti let

Obr. 5.1 Stav v roce 1993

Zdroj: autor

Obr. 5.2 Stav v roce 2008

Zdroj: autor

Příloha č. 6 Areál „Green Valley“ Stárkov

Obr. 6. 1 Areál Green Valley

Zdroj: autor

Příloha č. 7 Rekonstrukce zemědělského stavení ve Stupné

Obr. 6.1 Počátek rekonstrukce budovy

Zdroj: autor

Obr. 6.2 Průběh rekonstrukce budovy

Zdroj: autor

Obr. 6.3 Finální podoba zrekonstruované budovy

Zdroj: autor